

Souhrnná zpráva za rok 2016

o plnění

Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 – 2018

Úřad vlády ČR

srpen 2017

1. Úvod

Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2015 - 2018 (dále jako „Akční plán“) byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 23. února 2015 č. 126. Akční plán navazuje na Národní akční plán prevence domácího násilí na léta 2011 – 2014, který byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 13. dubna 2011 č. 262. Akční plán rozvíjí oblast Lidská práva a rovné příležitosti Programového prohlášení vlády ČR z února 2014, ve kterém se vláda ČR mj. zavázala k potlačování genderově podmíněného násilí, a také Vládní strategii pro rovnost žen a mužů v České republice (dále jako „Strategie“), schválenou usnesením vlády ČR ze dne 12. listopadu 2014 č. 931. Akční plán slouží k implementaci a dalšímu rozpracování specifických cílů uvedených v oblasti „Důstojnost a integrita žen a mužů“ Strategie.

Souhrnná zpráva za rok 2016 o plnění Akčního plánu obsahuje zhodnocení vývoje v oblasti výskytu domácího a genderově podmíněného násilí¹ za využití dostupných statistických údajů a odborných studií a vyhodnocení naplňování jednotlivých úkolů Akčního plánu, jejichž termín plnění byl stanoven na rok 2016 a vyhodnocení naplňování úkolů nesplněných v roce předchozím.

Souhrnná zpráva za rok 2016 o plnění Akčního plánu byla vypracována sekretariátem Výboru ve spolupráci s Výborem na základě podkladů poskytnutých jednotlivými rezorty. Následně byla Výborem projednána a schválena per rollam dne 22. května 2017. Radou vlády pro rovnost žen a mužů byla Souhrnná zpráva za rok 2016 o plnění Akčního plánu schválena per rollam dne 30. května 2017.

2. Vývoj v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí

2.1. Statistické informace o výskytu domácího a genderově podmíněného násilí

Domácí a genderově podmíněné násilí jsou ze své povahy vysoce latentní a tudíž statisticky těžko postihnutečné jevy. Statistické údaje shromažďované v rámci statistických ročenek kriminality a soudnictví postihují jen velmi malou část těchto forem násilí. Z důvodu analýzy celkového rozsahu domácího a genderově podmíněného násilí a jejich dopadů je proto nezbytné provádět podrobnější výzkumy výskytu tohoto násilí, včetně sociologických výzkumů.

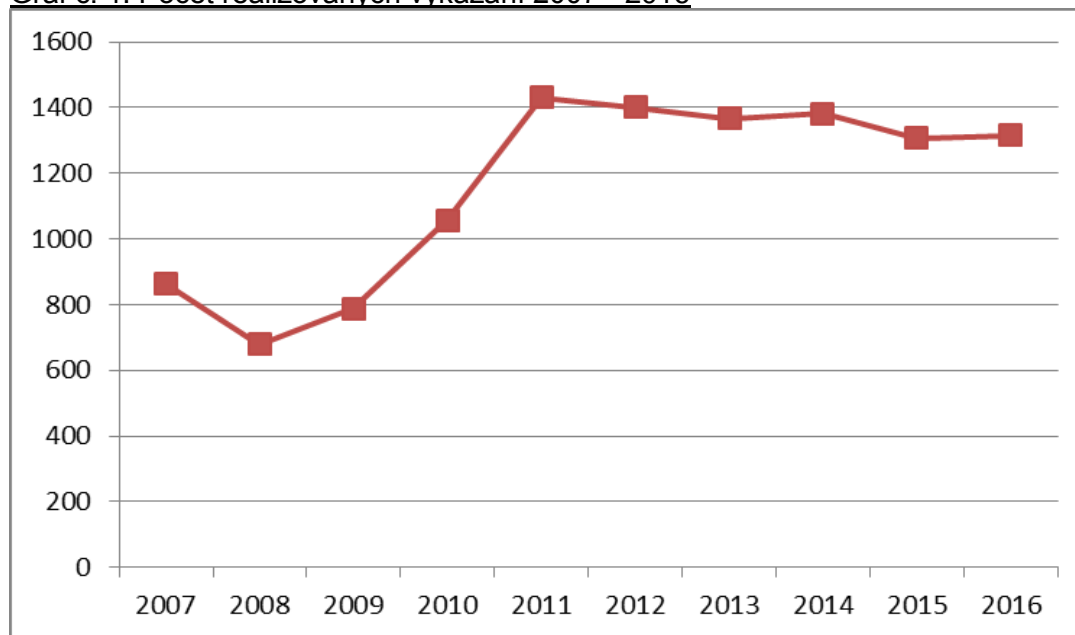
Přes omezenou vypovídací hodnotu však mohou statistické údaje Policie ČR a Ministerstva spravedlnosti poskytnout zajímavé srovnání a informace o vývoji v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí. Vždy je však potřeba mít na zřeteli, že se jedná pouze o malou výseč skutečných případů.

¹ V této souvislosti je třeba uvést, že domácí a genderově podmíněné násilí je jednou z příčin a důsledků genderové nerovnosti ve společnosti. Domácí a genderově podmíněné násilí nelze vnímat jako izolovaný problém, ale jako projev nerovnosti napříč celou společností. Při přijímání preventivních opatření je tedy třeba zaměřovat se jednak specificky na problematiku genderově podmíněného násilí a domácího násilí, ale rovněž na odstraňování genderové nerovnosti jako takové.

Tabulka č. 1: Počet realizovaných vykázaní 2007 - 2016²

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet vykázaní	862	679	778	1 058	1 430	1 407	1 361	1 382	1 306	1 316

Graf č. 1: Počet realizovaných vykázaní 2007 - 2016

V roce 2011 byl zaznamenán dosud největší počet vykázaných osob (1430), přičemž tento počet je přibližně o 66 % vyšší než v roce 2007 (862). V roce 2012 došlo k mírnému poklesu počtu vykázaní na 1400, mírný pokles pokračoval i v roce 2013, kdy došlo celkem k 1367 vykázaní. V roce 2015 lze opět sledovat mírný pokles v počtu vykázaní (1306) oproti roku 2014, kdy došlo k mírnému nárůstu (1382). Počet vykázaní v roce 2016 byl 1316, lze tedy pozorovat opět mírný nárůst oproti předešlému roku.

Tabulka č. 2: Případy domácího násilí řešení OSPOD 2007 - 2016³

Statistiky OSPOD	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet případů domácího násilí, kterého byly přítomny nezletilé děti	1 976	2 505	2 530	2 583	2 592	2 469	2452
Z toho počet případů, ve kterých bylo provedeno vykázaní násilné osoby ze společného bydlí	651	726	753	699	788	741	746

Z těchto výkazů MPSV vyplývá, že v kalendářním roce 2016 řešily orgány sociálně-právní ochrany dětí celkem 2452 případů s výskytem domácího násilí za přítomnosti dětí, což představuje pokles o 17 případů oproti roku předchozímu. Z toho v 746 případech bylo

² Bílý kruh bezpečí. Statistiky. Blíže viz <<http://www.domacinasili.cz/statistiky/>>.

³ Blíže viz Statistický výkaz V (MPSV) 20-01 o výkonu sociálně-právní ochrany dětí.

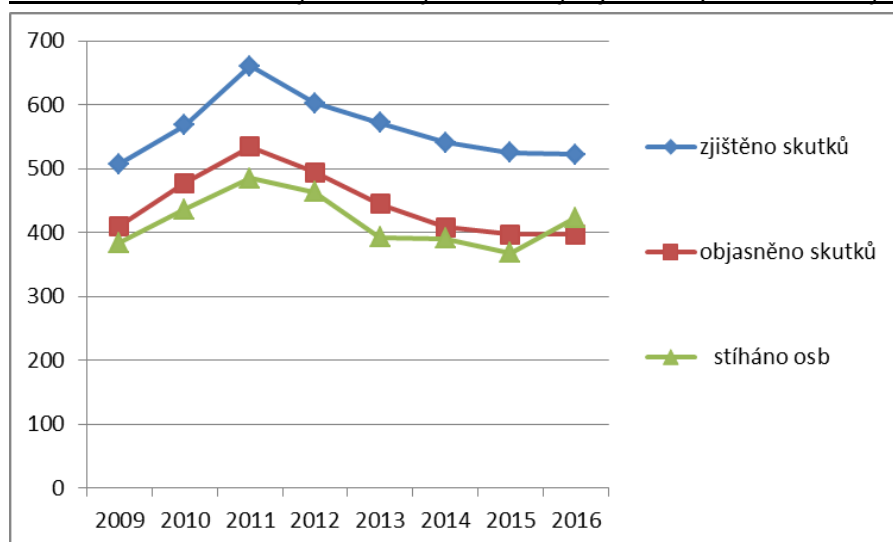
provedeno vykázání násilné osoby ze společného obydlí, což v tomto případě představuje mírný nárůst oproti loňskému roku (741 vykázání).

Při porovnání s celkovým počtem vykázání (viz tabulka č. 1) tak lze konstatovat, že děti byly přítomné u 56,7 % případů domácího násilí, u nichž došlo k vykázání násilné osoby.

Tabulka č. 3: Počet trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí 2009 - 2016⁴

Trestný čin týrání osoby žijící ve spol. obydlí	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
zjištěno skutků	507	568	661	603	572	541	525	522
objasněno skutků	410	477	534	494	445	408	397	397
stíháno osob	384	436	485	463	392	391	368	423
• z toho ženy	16	18	11	13	14	15	7	15

Graf č. 2: Počet trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí 2009 – 2016

V roce 2016 pokračoval trend mírného poklesu počtu zjištěných trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí. V uplynulém roce bylo zjištěno celkem 522 případů tohoto trestného činu, což představuje pokles o 3 případy oproti předchozímu roku. Ze stíhaných osob za trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí tvořily v loňském roce ženy 2,9%.

Tabulka č. 4: Počet trestných činů nebezpečné pronásledování 2010 - 2016⁵

Nebezpečné pronásledování	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
zjištěno skutků	537	535	485	520	490	487	374
objasněno skutků	390	410	349	380	373	355	262
stíháno osob	314	380	321	328	318	282	285
z toho ženy	35	27	38	27	29	29	27

⁴ Statistické přehledy kriminality jsou dostupné online na URL: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>>, aktuální statistiky za celý rok 2016 jsme obdrželi od Ministerstva vnitra.

⁵ Zdroj: Policie ČR: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>>.

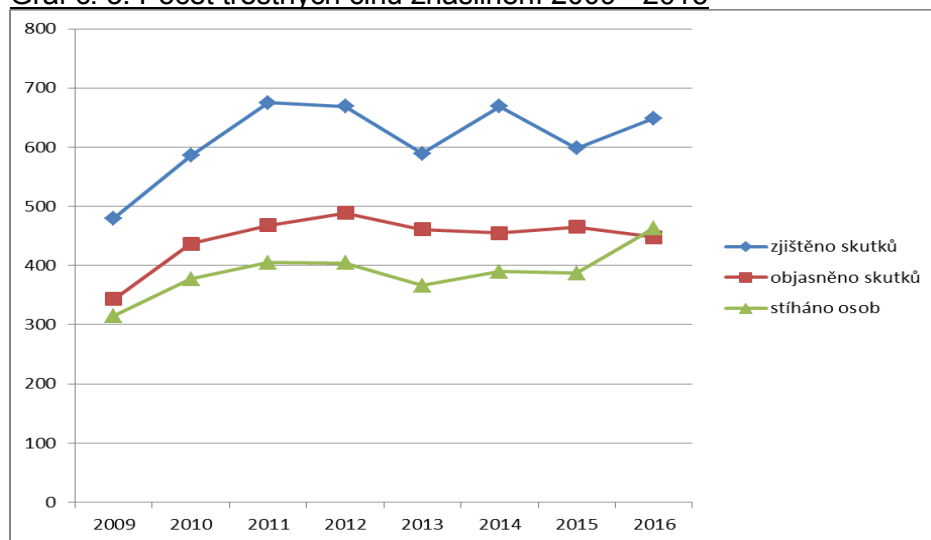
Přečin nebezpečné pronásledování je Policií ČR evidován od roku 2010, kdy došlo k jeho zakotvení v trestním zákoníku. Nebezpečné pronásledování („stalking“ - stopování, přiblížení se, pronásledování) je obsesivní fixací známého nebo neznámého pachatele na určitou osobu, kterou pak obtěžuje systematicky a úporně nevyžádanou a nechtěnou pozorností. Pachatel pronásleduje vyhlédnutou oběť dopisy, telefonicky, SMS zprávami či vtíráním se do její blízkosti.⁶

V souladu s mezinárodními úmluvami a doporučeními je nebezpečné pronásledování považováno za formu genderově podmíněného násilí. Genderová asymetrie je pak patrná i při pohledu na statistické údaje evidované Policií ČR. V letech 2010 – 2016 tvořili muži 89 – 93 % stíhaných osob. Počet zjištěných skutků nebezpečného pronásledování se v letech 2010 – 2015 pohyboval okolo 500. Do 30. listopadu 2016 bylo zaznamenáno celkem 374 případů nebezpečného pronásledování, tedy o 113 případů méně než v roce 2015, což ve sledovaných letech představuje zatím největší pokles. Vzhledem k tomu, že se za rok 2016 jedná o údaje pouze za období od 1. ledna 2016 do 30. listopadu 2016, mohou se tyto statistiky ještě změnit. Míra objasněnosti tohoto přečinu se pohybuje mezi 70 a 75 %.

Tabulka č. 5: Počet trestných činů znásilnění 2009 - 2016⁷

Trestný čin znásilnění	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
zjištěno skutků	480	586	675	669	589	669	598	649
objasněno skutků	343	437	468	489	461	455	465	448
stíháno osob	315	377	405	404	366	390	387	463
- z toho ženy ⁸	-	2	1	5	2	2	2	3

Graf č. 3: Počet trestných činů znásilnění 2009 - 2016

Trestného činu znásilnění se dopustí, kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti. Změněná dikce v trestním zákoníku s účinností od 1. 1. 2010 umožňuje jako trestný čin znásilnění postihovat i jednání, která podle předchozí právní úpravy bylo možné kvalifikovat jen jako vydírání. Toho bylo dosaženo vypuštěním podmínky

⁶ Blíže viz Šámal, P., Korběl, F.: Trestněprávní postih nebezpečného pronásledování tzv. stalkingu. 2010. ASPI.

⁷ Statistické přehledy kriminality jsou dostupné online na URL: <<http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>>, aktuální statistiky za celý rok 2016 jsme obdrželi od Ministerstva vnitra

⁸ Tento údaj není pro rok 2009 k dispozici.

bezprostřednosti u pohrůžky násilí, rozšířením jednání i na pohrůžku jiné těžké újmy a rozšířením trestnosti na všechny formy pohlavního styku (dříve jen soulož, obdobný pohlavní styk).⁹

V předchozích letech Policie ČR evidovala přibližně 550 – 700 případů znásilnění ročně. Dle odborných studií se ale jedná o přibližně 5 – 10 % skutečného výskytu znásilnění. V roce 2016 bylo zjištěno celkem 649 případů znásilnění, což je nárůst o 51 případů oproti roku 2015. Současně však došlo i poklesu počtu objasněných případů znásilnění na 448, což nelze hodnotit jinak než jako negativní vývoj v této oblasti. Míra objasněnosti u ohlášeného znásilnění se pohybuje okolo 70 %.¹⁰ Trestného činu znásilnění se dopouštějí zpravidla muži. Ženy tvoří jen 0,05 % stíhaných osob.

Tabulka č. 6: Počet trestných činů vraždy motivované osobními vztahy 2008 - 2016¹¹

Vraždy motivované osob. vztahy	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
zjištěno skutků	94	87	100	108	104	103	78	86	66
objasněno skutků	92	83	96	98	102	100	71	78	59
stíháno osob	96	90	103	101	111	109	71	85	64
z toho ženy ¹²	-	-	24	11	13	16	12	20	7

K nejzávažnějším trestným činům souvisejícím s domácím násilím patří vraždy motivované osobními vztahy. Ne všechny vraždy motivované osobními vztahy představují vyústění domácího násilí. Zároveň je patrné, že vraždy související s domácím násilím tvoří nezanedbatelnou část celkového počtu vražd motivovaných osobními vztahy.¹³ Největší počet vražd motivovaných osobními vztahy byl zaznamenán v letech 2010 – 2013. Do 30. listopadu 2016 bylo Policií ČR zjištěno celkem 66 případů těchto vražd. Vzhledem k tomu, že se za rok 2016 jedná o údaje pouze za období od 1. ledna 2016 do 30. listopadu 2016, mohou se tyto statistiky ještě změnit. Míra objasněnosti je přibližně 90 %. Ženy se na počtu stíhaných osob podílejí přibližně v 10 - 20 % případů.

2.2. Realizované studie o domácím a genderově podmíněném násilí

Odborné studie, realizované především nestátními neziskovými organizacemi a akademickými pracovišti, tvoří důležitý zdroj informací o výskytu, formách a důsledcích domácího a genderově podmíněného násilí. Cílem této kapitoly je stručně shrnout nejzásadnější z těchto studií realizovaných a publikovaných v roce 2016. Nejedná se tedy o ucelený a vyčerpávající výčet, nýbrž o základní shrnutí.

V roce 2016 byly zveřejněny aktuální výsledky Eurobarometru¹⁴ zaměřené na oblast genderově podmíněného násilí. Výsledky této mezinárodní studie ukázaly, že si většina

⁹ Blíže viz Gřivna, T.: Trestné činy pro lidské důstojnosti v sexuální oblasti v novém trestním zákoníku. ASPI. 2009.

¹⁰ Podle výzkumu Amnesty International je počet odsouzených pachatelů všech případů znásilnění (více než 7000 případů) pouze 2%, tedy asi 150 pachatelů. Z toho vyplývá nepoměr v míře objasnění nahlášených případů a v míře odsouzení pachatelů. Pokud vezmeme v úvahu míru nahlášení 5-10%, jednalo by se o 350 – 700 nahlášení. Je tedy patrné, že většina pachatelů znásilnění odsouzena není. Blíže viz: <https://www.amnesty.cz/news/1418/nosi-minisukne-o-znasilneni-si-koledovala-mysli-si-tretina-cechu>.

¹¹ Zdroj: Policie ČR: <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2016.aspx>.

¹² Tento údaj za roky 2008 a 2009 není k dispozici.

¹³ Blíže viz Voňková, J., Oplatek D.: Vraždy v kontextu domácího násilí. ProFem. 2015. Dostupné na http://www.profem.cz/shared/clanky/334/Vraždy_v%20kontextu%20DN.pdf.

¹⁴ European Commission. Special Eurobarometer 449. Report. Gender-based violence. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/75837>.

respondentů a respondentek členských států myslí, že domácí násilí na ženách je v jejich zemi běžné (74 %). Česká republika společně s Dánskem jsou zeměmi s nejvyšším podílem osob, které uvedly, že násilí na ženách není na jejich území moc běžné (37 %). ČR je pak zemí s nejvyšším podílem osob, které uvedly, že v jejich zemi násilí na ženách není vůbec běžné (8 %). Co se týče přijatelnosti domácího násilí, drtivá většina respondentů a respondentek členských zemí EU považuje domácí násilí za nepřijatelné a je názoru, že by mělo být ve všech případech postihnutelné zákonem. V ČR tento názor zastává 87 % osob, což představuje nárůst o 7 p.b. od roku 2010. Co se týče osobního povědomí o domácím násilí, ukázalo se, že téměř jedna čtvrtina dotazovaných ví o příteli či přítelkyni nebo rodinném příslušníku, který byl obětí domácího násilí (24 %), zatímco 18 % zná někoho s touto zkušeností v nejbližším okolí a 10 % ze školy či práce. V ČR zná blízkou osobu, která byla obětí domácího násilí pouze 16 % dotazovaných. Pouze 15 % (16 % v ČR) respondentů a respondentek souhlasí s tím, že domácí násilí je soukromou věcí, která by se měla řešit v rámci rodiny (81 % nesouhlasí). Napříč EU si 37 % dotázaných osob myslí, že nucení partnera či partnerky k sexu je nepřípustné a mělo by být postaveno mimo zákon a 47 % je názoru, že je nepřípustné a již mimo zákon. ČR je po Litvě druhou zemí s nejvyšším podílem osob, které si myslí, že by toto jednání nemělo být ilegální (24 %). Téměř třetina dotazovaných (ČR v tomto ohledu vede s 57 %) souhlasí s výrokem, že ženu znásilní spíše neznámá osoba, než někdo blízký, zatímco 22 % souhlasí s tím, že si ženy často v těchto případech vymýšlí nebo přehánějí (ČR 26 %) a 17 % (ČR 26 %) dokonce zastává názor, že žena toto jednání nějakým způsobem vyprovokovala.

ProFem o.p.s. publikovala v roce 2016 analýzu české legislativy v oblasti domácího násilí: „Právním proti násilí na ženách: Bílá místa české legislativy“, jejímž účelem bylo nejen identifikovat legislativní nedostatky v zákonech týkajících se násilí na ženách, ale i pojmenovat problémy, ke kterým v praxi dochází.¹⁵ Z provedené analýzy právního stavu, praktických zkušeností proFem, o.p.s., i dotazování odpovědných profesí (OSPOD, soudy, státní zástupci a policie, NNO, advokáti a notáři) vyplývají jasné závěry a doporučení. Navrhované změny by měly zasáhnout stěžejní právní předpisy českého právního řádu, ať už se jedná o ustanovení o vypořádání společného jmění manželů na dobu po rozvodu manželství (§742 občanského zákoníku) tak, aby zákon reflektoval násilí i v rovině majetkoprávního vypořádání manželů; explicitní zařazení násilných incidentů, jako kritériu, k němuž je přihlíženo dle § 907 odst. 2 občanského zákoníku při rozhodnutí o výchovné prostředí nezletilého dítěte; propojení řízení o rozvod manželství s řízením o výchovném prostředí a výživě; zavedení institutu zálohovaného výživného, jako závazku, který pro ČR vyplývá z mezinárodních dohod; vypracování samostatného kvalitního zákona o státem zajištěné bezplatné právní pomoci; změny sněmovního tisku č. 658/1, kterým se mění zákon o obětech trestných činů; změny základních právních předpisů v souvislosti s chystanou ratifikací Istanbulské úmluvy; zvýšení trestní sazby za trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákona, abychom se přiblížili ostatním evropským státům; zvážení vytvoření komplexní normy týkající se násilí na ženách po vzoru Španělska. Další realizovanou analýzou v uplynulém roce byla analýza ekonomických dopadů domácího násilí v oblasti zdraví¹⁶. Analýza mj. ukázala, že náklady veřejného zdravotního pojištění na lékařské ošetření v důsledku domácího násilí v partnerských vztazích činí v ČR každoročně 1,85 miliardy Kč.

Persefona z.s. v loňském roce publikovala výsledky sociologického výzkumu sexuálního násilí¹⁷. Jedním ze zjištění tohoto výzkumu je skutečnost, že v Česku má každý 11. člověk zkušenost se znásilněním. Jen 5 % obětí však znásilnění nahlásí. Dvě třetiny znásilnění probíhají doma (pachatelem znásilnění bývá nejčastěji manžel nebo partner). Dalším

¹⁵ Blíže viz projekt „AdvoCats for Women“, <<http://www.dejmezenamsanci.cz/podporene-projekty/mapa-projektu/gp:423/>>.

¹⁶ Blíže viz <http://www.profem.cz/shared/clanky/422/EkonomDopadyDN-Zdravi_WEB.pdf>.

¹⁷ Blíže viz <<http://www.persefona.cz/sexualni-nasili-nebo-obtezovani-zazilo-39-cechu>>.

alarmujícím zjištěním je, že 64 % obětí sexuálního násilí v dětství má další zkušenost i v dospělosti. Nejvíce ohroženou skupinou sexuálním násilím představují ženy ve věku 18-34 let.

Asociace pracovníků intervenčních center ČR, o. s. vydala studii „Domácí násilí z pohledu aplikovaného výzkumu“.¹⁸ Z výsledků provedeného výzkumu vyplývá, že násilí jako takové není považováno veřejností za špatné ve všech případech, byť lidé užívající vůči druhým osobám násilí jsou obecně považováni za osoby nevyrovnané a zoufalé. Dle studie lidé nejsou přesvědčeni o tom, že domácí násilí je jen ojedinělým jevem týkajícím se sociálně slabé části populace a že vzniká provokováním mužů ženami. Výzkum ukazuje, že stát a společnost (blízká rodina, známí a přátelé, odborná veřejnost) jsou vnímáni jako důležité prvky pomoci osobám ohroženým domácím násilím. Veřejnost se však neshoduje v otázce, zda si oběti domácího násilí mohou za svou situaci samy či nikoliv. Nemalé množství lidí je např. přesvědčeno o sklonu některých žen vybírat si za své partnery agresory. Přesvědčení o spolupodílu obětí domácího násilí na jejich situaci také potvrzuje přesvědčení mnohých o tom, že oběť si za svou situaci může, když si jednoduše nechá vše líbit. Tento rozšířený názor o „slabosti“ ohrožených osob, které v patologickém vztahu setrvávají, přispívá k jejich stigmatizaci.

Acorus, z.ú. realizoval ve spolupráci s Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí v roce 2016 výzkum „Děti, rodiče a domácí násilí“ zaměřený na dospělé osoby, které jako děti zažívaly domácí násilí a spolu s jejich matkami využily služeb ACORUSU. Součástí výzkumu jsou rozhovory s těmito osobami, které pojmenovávají, co by tehdy jako děti potřebovaly. Předkládaná monografie shrnuje poznatky z výzkumu, který probíhal v rámci projektu Lociky Tři pilíře bezpečí. Cílem výzkumu bylo systematicky zmapovat klientelu pobytových služeb Acorusu, z.ú. a pomocí kvalitativních metod poskytnout podklady pro komplexní posouzení vlivu domácího násilí na psychosociální vývoj dítěte. Monografie se tak skládá ze dvou hlavních částí. První z nich prezentuje výsledky kvantitativní analýzy údajů o klientkách, které byly získány z jejich spisové dokumentace v Acorusu, z.ú. Druhá část se podrobně věnuje dopadům domácího násilí na děti a jejich další život. V určité paralele byly provedeny i rozhovory terapeutů s aktuálními dětskými klienty centra Locika, kteří byli nebo stále ještě jsou svědky domácího násilí.

Sdružení pro integraci a migraci ve spolupráci s Acorus, z.ú. zveřejnilo výsledky analýzy „Nebudu obětí“. Jedná se o analýzu postavení obětí domácího násilí – migrantek v cizineckém a azylovém právu ČR. Analýza se zaměřuje na identifikaci bariér v oblasti cizineckého a azylového práva České republiky, neboť v této předmětné právní úpravě byly shledány nedostatky, jejichž odstranění by výrazně přispělo ke zlepšení postavení migrantek, obětí domácího násilí. Na základě této analýzy byla navržena legislativní opatření, která by umožnila obětem domácího násilí z řad migrantek snáze čelit násilí na nich páchané. Jedná se např. o zavedení nezávislého pobytového titulu pro oběti domácího násilí, které jsou pobytově závislé na pachateli násilí či zajištění přístupu všech obětí bez ohledu na pobytový status (včetně obětí bez pobytového oprávnění) k službám dle zákona o sociálních službách a zákona o obětech trestných činů včetně azylového bydlení.¹⁹

Rozkoš bez rizika, z.s. publikovala analýzu násilí v sexbyznysu²⁰. Publikace představuje rizikové faktory násilí v sexbyznysu a navrhuje možnosti a doporučení, jak těmto rizikům

¹⁸ Topinka, D. 2016. Domácí násilí z perspektivy aplikovaného výzkumu. Základní fakta a výsledky. Dostupné z: <<http://www.domaci-nasili.cz/wp-content/uploads/Dom%C3%A1c%C3%AD-n%C3%A1sil%C3%AD-z-perspektivy-aplikovan%C3%A9ho-v%C3%BDzkumu.-SocioFactor-2016..pdf>>

¹⁹ Blíže viz: <http://www.migrace.com/cs/clanky/932_simi-a-norsky-partner-seif-oslo-vydavaji-analyzu-o-problematice-domaciho-nasili-v-migraci>.

²⁰ Kutálková, P., Malinová, H., Poláková, J., Šídová, L., Losenický J. Tak tohle ne! Analýza násilí v sexbyznysu a jeho řešení. 2016. Dostupné z: <<http://rozkosbezrizika.cz/bez-nasili/publikace-tak-tohle-ne-analyza-nasili-v-sexbyznysu-a-jeho-reseni>>.

předcházet či je řešit na rovině sociálního prostředí sexuální práce i na rovině samotných sexuálních pracovníků.

Z důvodu efektivnější tvorby veřejných politik v oblasti prevence a potírání domácího a genderově podmíněného násilí realizuje Oddělení v rámci Projektu CZ13 odborné analýzy. Tyto analýzy se zaměřují mj. na dostupnost specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího násilí, programy pro násilné osoby, způsob mediálního zobrazování genderově podmíněného násilí či genderově podmíněnou kyberšikanu. V roce 2016 expertní zpracovatelské týmy dokončily následující analýzy vztahující se k problematice domácího a genderově podmíněného násilí:²¹

- Analýza postojů původců a původkyň domácího násilí a práce s nimi;
- Analýza genderově podmíněného kybernásilí v ČR;
- Analýza mediálního zobrazování domácího násilí;
- Analýza kvality a dostupnosti specializovaných pobytových služeb pro dospělé oběti domácího násilí.

2.3. Informace o postupu při podpisu, ratifikaci a implementaci Úmluvy Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí

Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí na ženách a domácího násilí (dále jen „Istanbulská úmluva“) představuje mezinárodněprávní dokument stanovující komplexní standardy v oblasti prevence a potírání domácího a genderově podmíněného násilí²². Ze 47 členských států Rady Evropy Istanbulskou úmluvu k 28. únoru 2017 podepsalo 44 a k ratifikaci došlo v 22 z nich.²³ ČR patří k 22 zbývajícím zemím Rady Evropy, které Istanbulskou úmluvu zatím neratifikovaly.

Záměr podepsat a ratifikovat Istanbulskou úmluvu vláda ČR deklarovala v usnesení ze dne 12. října 2015 č. 808. Tímto usnesením vláda ČR souhlasila se zahájením přípravy podpisu Istanbulské úmluvy a uložila ministru spravedlnosti zpracovat ve spolupráci s ministrem zahraničních věcí materiál za účelem podpisu Istanbulské úmluvy a tento materiál vládě ČR předložit do 31. prosince 2015.

Usnesením vlády ČR ze dne 8. února 2016 č. 114 vyslovila vláda ČR souhlas se sjednáním Istanbulské úmluvy a doporučila prezidentu republiky, aby zmocnil stálého představitele ČR při Radě Evropy k podpisu této úmluvy. V souladu s tímto usnesením podepsala Česká republika Istanbulskou úmluvu dne 2. května 2016. Za účelem dosažení plného souladu českého právního řádu s požadavky Úmluvy plánuje Ministerstvo spravedlnosti před její ratifikací provést legislativní změny, které zahrne do návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Tento návrh se chystá Ministerstvo spravedlnosti předložit vládě v návaznosti na vládou schválený Plán legislativních prací na rok 2017 do konce listopadu 2017.

²¹ Dokončené analýzy v rámci projektu z Norských fondů jsou dostupné pod následujícím odkazem: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/analyzy-v-ramci-projektu-z-norskych-fondu-151314/>.

²² Např. dle Istanbulské úmluvy je za znásilnění považována už situace, kdy daná osoba s intimním stykem nesouhlasí. Není tedy třeba ke kvalifikaci trestného činu znásilnění použít násilí či pohrůžku násilí či jiné těžké újmy a postačuje pouhý nesouhlas.

²³ Blíže viz <http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/210/signatures>.

2.4. Základní informace o zásadních akcích a výstupech činnosti občanského sektoru v roce 2016

Stejně jako v předchozích letech hrály i v roce 2016 nestátní neziskové organizace a poskytovatelé sociálních služeb v prevenci a potírání domácího a genderově podmíněného násilí zásadní roli. Kromě přímé pomoci obětem domácího násilí tyto subjekty rovněž přispívají ke zvyšování společenského povědomí o problematice domácího násilí, realizují řadu výzkumných projektů a prohlubují kompetence pomáhajících profesí. Cílem této kapitoly je krátce shrnout některé z inovativních projektů a zásadních událostí v oblasti prevence domácího násilí, které proběhly v uplynulém roce v rámci neziskového sektoru.

Organizace Rosa, z.s. pokračovala v roce 2016 v realizaci projektu „Stop násilí pro zdravotnictví“, v rámci kterého probíhalo vzdělávání pedagogů a pedagožek a studujících zdravotnických a lékařských škol, prevence a výzkum. Rosa společně s Vysokou školou zdravotnickou vytvořila vzdělávací modul „Intervence v případech domácího násilí“ pro nelékařské zdravotnické profese a školila bezplatně pracovníky a pracovnice ve zdravotnictví. Dalším projektem Rosy, z.s. je projekt: „Stop násilí v on-line prostředí“ zaměřený na vzdělávání obětí domácího násilí v bezpečnostních tématech týkajících se online prostředí. Jedním z projektů Rosy, z.s. je také projekt „Zpět do života“, jehož cílem je návrat žen, které se staly oběťmi domácího násilí, do zaměstnání, zpět na trh práce. Rosa, z.s. také realizovala projekt „Stop násilí ve vztazích“. Cílem projektu je informovat potenciální oběti násilí ve vztazích, širokou veřejnost o dopadech násilí, možnostech pomoci. V rámci tohoto projektu vznikly také nové preventivní spoty a bylo poskytováno právní poradenství obětem násilí.

Organizace proFem, o.p.s. pokračovala v roce 2016 v rozmanité činnosti, která zahrnuje také sociální a právní služby pro oběti domácího a sexuálního násilí. V rámci realizovaných projektů v loňském roce vydala proFem hned dvě publikace zaměřené na problematiku domácího násilí. První z nich byla publikace „Domácí násilí z pohledu žen a dětí“, která nabízí ucelený pohled na problematiku domácího násilí z pohledu kriminologie, viktimologie, psychologie, pediatrie, soukromého i veřejného práva. Zabývá se mj. ochranou před domácím násilím v novém občanském zákoníku, úpravou vztahů mezi rodiči a dětmi, otázkou předběžných opatření v situacích domácího násilí a vybranými instituty rodinného práva. Druhou publikaci představuje studie „Právním proti násilí na ženách: Bílá místa české legislativy“, jejímž účelem bylo nejen identifikovat legislativní nedostatky v zákonech týkajících se násilí na ženách, ale i pojmenovat problémy, ke kterým v praxi dochází.

Persefona, z.s. realizovala projekt „Z labyrintu násilí“, jehož cílem bylo snížení výskytu domácího násilí, sexuálního násilí, tzn. znásilnění a sexuálního zneužívání, ve společnosti pomocí kvantitativního i kvalitativního rozšíření služeb obětem a zvýšení kapacity terapie násilných osob zaměřené na práci s násilnými osobami. Jedním z výstupů projektu byl reprezentativní sociologický výzkum zaměřený na sexuální násilí v České republice (viz kapitola 2.3.). Mimo to realizovala Persefona další projekty zaměřené na komplexní řešení problematiky domácího a sexuálního násilí.

Centrum LOCIKA v uplynulém roce zaměřovala na problematiku dětí, které zažívají domácí násilí (práce s celým rodinným systémem). V rámci tohoto zaměření byly realizovány dva projekty: projekt „dětství bez násilí a projekt „Když to doma bolí“.

Pro Dialog, z.s. se v roce 2016 nadále zaměřoval na práci s dětmi a jejich rodiči, mezi nimiž se vyskytují všechny formy genderově podmíněného násilí. Mezi klíčové aktivity patřilo asistované setkávání s nácvikem rodičovských kompetencí, asistované předávání s nácvikem komunikačních dovedností, odborné konzultace a snaha o dialog mezi rodiči s cílem zajistit důstojné podmínky soužití a zdravý vývoj dětí.

Organizace Acorus společně se Sdružením pro integraci a migraci pokračovaly v uplynulém roce v realizaci projektu s názvem „Nebudu obětí“, který se zaměřuje na domácí násilí s migračním prvkem a řeší specifické potřeby cizinek a cizinců ohrožených domácím násilím. Předmětem projektu je jak přímá práce s cílovou skupinou, tak například také analýza cizinecké a azylové legislativy v kontextu postavení závislých osob.

V roce 2016 také pokračoval projekt Bílého kruhu bezpečí s názvem „První pomoc osobám ohroženým/postiženým (domácím) násilím“. V rámci něj pokračoval provoz bezplatné telefonické linky pomoci pro oběti kriminality a domácího násilí.

Nadále také byly realizovány programy pro násilné osoby. Tyto programy (v různém rozsahu i různé formě) v uplynulém roce nabízely organizace Centrum Gaudia, Centrum J. J. Pestalozziho, Centrum sociálních služeb Praha – Intervenční centrum, Diakonie ČCE – SOS centrum, Liga otevřených mužů, Nomia, Spondea, Theia – krizové centrum, Persefona a Krizové centrum pro děti a rodinu v Českých Budějovicích. Programům pro násilné osoby se také věnovalo Oddělení rovnosti žen a mužů Úřadu vlády, které v roce 2016 uspořádalo s norskou nestátní organizací Alternativ til Vold (Alternativa násilí) školení v oblasti práce s násilnými osobami a školení k edukativnímu filmu Sinna Man (Zuřivec).

Organizace Gender Studies, o.p.s. se zaměřovala na prevenci kyberšikany. V rámci projektu „Stop kybernásilí na ženách a mužích“ byla v roce 2016 zahájena osvětová kampaň (informační videospot dostupný na: www.youtube.com/watch?v=OBzU91FMLic). Pokračoval také provoz bezplatné právní poradny proti kybernásilí.

3. Vyhodnocení plnění Akčního plánu v roce 2016

Vyhodnocení obsahuje úkoly s termínem plnění v roce 2016, vyjádření příslušného resortu a stanovisko Výboru ke způsobu plnění daného úkolu, a to ve formě „splněno / splněno částečně / nesplněno“ u jednorázových úkolů a „plněno / plněno částečně / neplněno“ u průběžných úkolů. Vyhodnocení také obsahuje úkoly za rok 2015, které nebyly dle Souhrnné zprávy o plnění Akčního plánu v roce 2015 splněny.

3.1. Vyhodnocení plnění jednotlivých úkolů Akčního plánu

Oblast č. 1: Podpora osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím

Úkol č. 1: **Zakotvit druhové standardy pro práci v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí pro poskytovatele sociálních služeb, kteří poskytují služby příslušným cílovým skupinám.**

Indikátor: Závazné zakotvení druhových standardů pro práci v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí (např. v příloze vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách).

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

MPSV připravilo novelu zákona o sociálních službách, která je nyní v legislativním procesu. V návaznosti na tuto novelu bude realizována taktéž novela vyhlášky, kde jsou uvedeny v příloze č. 2 standardy kvality sociálních služeb. Tyto standardy byly přepracovány tak, aby

lépe odpovídaly všem druhům sociálních služeb a současně byl zachován jejich charakter obecnosti, tj. aby byly aplikovatelné na všechny druhy sociálních služeb.

Stanovisko Výboru: **Splněno částečně.**

Výbor vítá předložení novely zákona o sociálních službách vládě ČR. Novela zákona o sociálních službách nezahrnuje druhové standardy. Výbor doporučuje zahrnout standardy do novely příslušné vyhlášky, kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Úkol č. 2: **Transformací a integrací současných telefonních linek provozovaných nestátními neziskovými organizacemi zajistit zahájení provozu celostátní bezplatné telefonní linky s nepřetržitým provozem pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím.**

Indikátor: Existence telefonní linky. Počty linek, jejichž integrací bezplatná telefonní linka vznikla. Počty hovorů v jednotlivých letech.

Gestor: MPSV, MV

Termín: 31. 12. 2016 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění MPSV:

Od roku 2016 se analyzuje skutečná potřeba této linky, výstupy se předpokládají v 3. čtvrtletí 2018. Z analytických dat MPSV vyplývá, že krizové linky dostatečně pokrývají území České republiky.

Podle registru poskytovatelů sociálních služeb je registrováno 37 sociálních služeb poskytujících telefonickou krizovou pomoc, kapacita těchto služeb je 84 443 hovorů s klienty

Informace o plnění MV:

V současné době existuje celostátní bezplatná nonstop Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí 116 006, kterou provozuje Bílý kruh bezpečí. Nepokládáme za nutné vytvářet dublující telefonní linku se stejným zaměřením vzhledem k tomu, že linka má celostátní dosah a je provozována nepřetržitě 24 hodin denně. Do budoucna záleží na existenci linky a s tím související potřeba zřízení jiné nové linky.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně.**

Linka byla zřízena ze strany Bílého kruhu bezpečí. Výbor doporučuje zajistit finanční udržitelnost provozu linky. Výbor doporučuje MV ve spolupráci s BKB informovat o vyhodnocení dosavadní činnosti bezplatné telefonní linky.

Úkol č. 5: **Prostřednictvím zákona o státem zajištěné právní pomoci zajistit poskytování bezplatné právní pomoci osobám, které v důsledku své materiální potřeby nemohou využívat právní služby k uplatnění a ochraně svých práv.**

Indikátor: Předložení věcného záměru zákona vládě ČR a následně předložení návrhu zákona vládě ČR.

Gestor: MSp

Termín: 31.12.2015 (věcný záměr), 31.12.2016 (návrh zákona)

Informace o plnění:

Věcný záměr zákona o státem zajištěné právní pomoci byl vládou schválen dne 5. října 2016 (usnesení vlády č. 873) s tím, že budou do návrhu zákona zapracovány připomínky uvedené ve stanovisku Legislativní rady vlády a připomínka vlády ČR. V současné době probíhá příprava tohoto návrhu zákona, který bude předložen vládě v první polovině roku 2017.

Stanovisko Výboru: **Splněno částečně**

Výbor vítá schválení věcného záměru zákona. Výbor doporučuje MSp parafrázové znění návrhu zákona zapracovat tak, aby co nejlépe vyhovoval specifickým potřebám osob ohroženým domácím a genderově podmíněným násilím.

Úkol č. 6: **Zajistit, aby v rámci implementace Konceptce sociálního bydlení v České republice a přípravy zákona o sociálním bydlení byly důsledně zohledňovány specifické potřeby a situace osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím.**

Indikátor: Zahrnutí osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím mezi osoby v bytové nouzi, které budou mít nárok na pomoc státu při řešení jejich bytové nouze v Konceptci sociálního bydlení v České republice a podle zákona o sociálním bydlení Počet takto podpořených nájemních bytů a domů.

Gestor: MPSV ve spolupráci s MMR a ÚVČR

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Návrh zákona o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení, který vychází z vládou schválené „Konceptce sociálního bydlení ČR do roku 2025“ a který byl na začátku února 2017 odeslán vládě k projednání, definuje zvláště zranitelné skupiny osob, které mají nárok na rychlejší posouzení bytové nouze a přidělení sociálního bytu. Jednou z těchto zvláště zranitelných skupin tvoří osoby ohrožené domácím násilím. Návrh zákona v § 6 odst. f výslovně uvádí „oběti týrání, vyhrožování, pronásledování a oběti podle zákona o obětech trestných činů“. Konkrétní počet bytů nyní nelze stanovit vzhledem k tomu, že zákon o sociálním bydlení ještě nebyl přijat a není tudíž účinný.

Stanovisko Výboru: **Plněno**

Úkol č. 7: **Zajistit využitelnost formuláře pro hlášení závadového obsahu a aktivit v síti internetu i pro případy nebezpečného pronásledování a pro případy pomoci při odstranění obsahu internetových stránek, který vytvářejí násilné osoby s cílem pronásledování či poškozování dobrého jména osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím nebo pomáhajících profesí.**

Indikátor: Rozšíření současné služby provozované na internetových stránkách MV.

Gestor: MV

Termín: 31. 12. 2015

Informace o plnění:

Formulář, který je k dispozici na internetových stránkách Policie ČR (<http://aplikace.policie.cz/hotline/>) je určen pro upozornění na závadový obsah či závadové aktivity v síti Internet. Může se jednat např. o projevy rasové či národnostní nesnášenlivosti, šíření dětské pornografie, podvodná jednání, ale i další projevy, které se z pohledu kteréhokoli uživatele Internetu jeví jako trestný čin. To znamená, že uvedený formulář je již nyní využitelný i pro hlášení závadového obsahu či aktivit, které by mohly být klasifikovány jako trestný čin nebezpečného pronásledování případně jako některý z trestných činů páchaných v souvislosti s domácím násilím. Ve všech těchto případech je vyplněný formulář

zasílán na Národní centrálu proti organizovanému zločinu SKPV (dále jen „NCOZ“), kde se zabývají jeho obsahem a přijímají adekvátní opatření, zejména postoupení na věcně a místně příslušný útvar policie. Dle informací získaných z NCOZ však v nejbližší době bude tento formulář z internetových stránek Policie ČR odstraněn a tato agenda bude přesunuta na neziskovou organizaci Národní centrum bezpečného internetu (NCBI). Důvodem je skutečnost, že tento formulář neplní svůj účel, ve většině případů je využíván k různým sdělením Policii ČR, která nemají nic společného s kybernetickou kriminalitou ani jiným druhem kriminality. Konkrétně v minulém roce bylo z cca 3 400 vyplněných formulářů pouze 130 případů způsobilých k postoupení na příslušný útvar policie. Ve většině případů jsou hlášení nekompletní, ohlašovatelé neuvádí požadované kontaktní údaje. Na základě podepsaného memoranda o spolupráci Policie ČR s NCBI by nadále taková ohlášení měla být směřována na internetové stránky této organizace s tím, že pokud by z ohlášení vyplýval přesah popisovaného jednání do trestně právní roviny, byla by taková hlášení postupována NCOZ. V ostatních případech by vhodnou formu pomoci zajistila nezisková organizace na své lince ONLINE HELPLINE.

Stanovisko Výboru: **Splněno částečně.**

Výbor doporučuje MV ponechat propojení na formulář na stránkách Policie ČR a na některém z příštích jednání Výboru prezentovat vyhodnocení dosavadního fungování formuláře. Výbor dále doporučuje šířit informace o dostupnosti tohoto formuláře.

Úkol č. 8: **Zajistit dostupnost okamžité pomoci pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím ve zvlášť rizikových případech s využitím nových technologií, mj. ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi.**

Indikátor: Zahájení provozu nových technologií pro přivolání okamžité pomoci. Každoročně poskytované statistické informace o rozsahu využívání.

Gestor: MV

Termín: 31. 12. 2016 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Projekt speciálně upraveného telefonu nebyl realizován, policie v současné době používá pro možnost přivolání pomoci obětí v případě jejího ohrožení zařízení s GPS lokalizací, kde stačí k přivolání pomoci jedno tlačítko. Využívá se v případech, ve kterých je poskytována krátkodobá ochrana podle § 50 zákona č. 273/2008 Sb, o Policii České republiky. Krátkodobou ochranu poskytne policie v odůvodněných případech osobě, které zřejmě hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí a není jí poskytnuta zvláštní ochrana např. podle zákona č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Krátkodobou ochranu lze za stejných podmínek poskytnout i osobám blízkým. Chráněná osoba s takovou ochranou musí souhlasit.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně.**

Z informace MV vyplývá, že kromě již využívaného lokalizačního zařízení nebyl zahájen provoz žádné nové technologie pro přivolání okamžité pomoci. Výbor doporučuje rozšíření stávající technologie i na jinou, než krátkodobou ochranu.

Výbor doporučuje přeformulovat úkol na „Realizovat pilotní projekt, v rámci něhož bude vyzkoušena nová technologie signalizačního zařízení pro oběti domácího násilí.“

Úkol č. 11 **Prostřednictvím dotačních titulů zajistit pravidelné, včasné a předvídatelné financování pro nestátní neziskové organizace**

poskytující pomoc osobám ohroženým domácím a genderově podmíněným násilím.

Indikátor: Počet a popis dotačních titulů v oblasti pomoci osobám ohroženým domácím a genderově podmíněným násilím. Počet podpořených organizací a rozsah finanční alokace.

Gestor: MPSV, MV

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění MPSV:

Vyjádření odboru rodinné politiky a politiky stárnutí:

Uvedený úkol č. 11 je z části naplňován v rámci dotačních řízení na podporu rodiny, které spadají do odboru rodinné politiky a politiky stárnutí (21) MPSV. V rámci dotačního programu „Rodina“ se jedná o podporu nestátních neziskových organizací v prorodinných opatřeních. V rámci dotačního programu „Rodina“ jsou podporovány například aktivity zaměřené na témata prevence domácího či genderově podmíněného násilí (např. realizace seminářů, přednášek, workshopů, základního poradenství v dané oblasti, apod.). V roce 2016 bylo v dotačním programu „Rodina 2016“ podpořeno celkem 294 projektů a 233 nestátních neziskových organizací s alokací 99.314.378,- Kč.

Dalším dotačním titulem, v němž mohou být realizovány aktivity na podporu prevence domácího či genderově podmíněného násilí, je soutěž Obec přátelská rodině. V něm je zajištěna podpora prorodinně zaměřených opatření především na místní úrovni. V roce 2016 bylo podpořeno celkem 7 obcí s alokací 6 milionů Kč.

Vyjádření odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení:

Novelou zákona o sociálních službách č. 254/2014 Sb. bylo s účinností od 1. ledna 2015 umožněno formou účelové dotace financování části sociální práce a koordinace poskytování sociálních služeb, které vykonávají krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou nebo přenesenou působností. V roce 2015 byla dotace vyplacena v celkové výši 250 mil Kč a v roce 2016 ve výši 300 mil Kč. Dotace je poskytována se záměrem posílení sociální práce v území správních obvodů obcí a kraje, čímž dochází k přiblížení osobám sociálně vyloučeným a sociálním vyloučením ohroženým, včetně osob ohroženým domácím a genderově podmíněným násilím.

MPSV každoročně vypisuje dotační řízení na podporu poskytování sociálních služeb pro organizace tyto služby poskytující, bez ohledu na jejich právní formu. Celková alokace závisí na kondici státního rozpočtu, v posledních letech se pohybuje okolo částky 9 mld. Kč. Toto dotační řízení je realizováno na základě § 101a a § 104 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Podporovány jsou mimo jiné i sociální služby, jež mají oběti domácího násilí jako svou převažující cílovou skupinu. Za rok 2016 byly podpořeny tyto druhy služeb, v tomto počtu a v této výši finanční podpory:

Tabulka č. 1: Dotace MPSV 2016 sociálním službám poskytujícím podporu a pomoc primárně obětem domácího násilí

Druh služby	Počet služeb	Dotace
Azylové domy	5	6 784 350 Kč
Intervenční centra	18	17 998 836 Kč
Krizová pomoc	2	751 300 Kč
Odborné sociální poradenství	9	6 104 300 Kč
Telefonická krizová pomoc	1	5 173 000 Kč
Celkový součet	35	36 811 786 Kč

Tabulka č. 2: Počet projektů podpořených z dotačního titulu Rodina a ochrana práv dětí a výše alokace za rok 2016

Oblast	Počet projektů	Výše alokace
Preventivní aktivity na podporu rodiny	213	71 264 868 Kč
Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD	79	28 700 159 Kč
<i>Celkem</i>	<i>292</i>	<i>99 965 027 Kč</i>

Z hlediska práce s dětmi ohroženými domácím násilím je důležitou zejména oblast II. Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Zde jsou podporována témata jako prevence násilí proti ženám a dětem včetně domácího a sexuálního násilí.

NNO poskytující pomoc osobám ohroženým domácím násilím jsou dále podporovány v rámci dotací pro poskytovatele sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) zejména pokud jde o poskytovatele služeb sociální prevence jako je telefonická krizová pomoc, azylové domy, krizová pomoc nebo intervenční centra.

Informace o plnění MV:

Ministerstvo vnitra každoročně podporuje nestátní neziskové organizace pomáhajícím obětem domácího násilí prostřednictvím dotačního titulu. Na rok 2016 to byl dotační program „Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci domácího násilí na seniorech a prevenci trestné činnosti páchané na seniorech“. V rámci uvedeného dotačního programu bylo předloženo celkem 14 projektů ze strany nevládních neziskových organizací. Dotační komisi bylo předloženo k projednání 11 projektů, protože tři žádosti neprošly prvním kolem hodnocení z důvodu formálních nedostatků. Celkem byly poskytnuty prostředky ve výši 1 614 000,- Kč.

Stanovisko Výboru: Plněno částečně

Výbor bere na vědomí předložené informace a vítá navýšení objemu prostředků ze strany MPSV určených poskytovatelům sociálních služeb s převážnou cílovou skupinou obětí domácího násilí (z přibližně 28 mil. na 36 mil. oproti loňskému roku). I přes toto mírné navýšení vyjadřuje znepokojení nad celkově nízkým objemem těchto prostředků. S ohledem na zásadní dopady domácího násilí, včetně ekonomických dopadů na státní rozpočet (odhadovaných na 14,5 mld. Kč každoročně), se jedná stále o zanedbatelnou částku. Výbor proto doporučuje MPSV (ve spolupráci s MF) zajistit pravidelné, odpovídající a víceleté financování příslušných organizací.

Výbor dále doporučuje MPSV, aby v dotačním titulu Rodina zavedlo třídící znak, díky kterému by bylo možné identifikovat podpořené projekty se zaměřením na domácí násilí.

Výbor dále doporučuje MV, aby navýšilo finanční alokaci dotačního programu Prevence sociálně patologických jevů zaměřeného na prevenci domácího násilí.

Oblast č. 2: Děti ohrožené domácím násilím a genderově podmíněným násilím

Úkol č. 12 **Zajistit dostatečné financování a dostupnost služeb odborné terapeutické pomoci pro děti žijící v rodinách s výskytem domácího násilí a pro děti ohrožené dalšími formami genderově podmíněného násilí (např. zneužívání) tak, aby byla dostupná v každém kraji.**

Indikátor: Počet služeb poskytujících odbornou terapeutickou pomoc dětem v roli osob ohrožených domácím násilím v krajích v jednotlivých letech.

Gestor: MPSV, MZd

Termín: 31. 12. 2016 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění MPSV:

Vyjádření odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení:

Z OK Registru lze zjistit pouze aktuální stav k 31. 12. 2016. K tomuto datu bylo registrováno 6 sociálních služeb, které měly uvedenou cílovou skupinu ve věku do 18 let. Podle krajů 1 služba v Jihomoravském, 1 v Jihočeském, 2 ve Středočeském a 2 v Hlavním městě Praze. Jedná se o služby azylové domy, intervenční centra, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociální rehabilitace. Mimo tyto služby je 18 intervenčních center. V každém kraji je jedno intervenční centrum, pouze ve Středočeském kraji a Hlavním městě Praze jsou 3 a v Moravskoslezském kraji 2 intervenční centra.

Z hlediska financování informaci nelze sdělit, jelikož „děti žijící v rodinách s výskytem domácího násilí a děti ohrožené dalšími formami genderově podmíněného násilí“ nejsou mezi sledovanými cílovými skupinami systému sociálních služeb. Dále je nutno uvést, že dle § 95 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách zodpovídá za dostupnost sociálních služeb na svém území kraj, nikoli MPSV.

Vyjádření odboru ochrany práv dětí:

Odbor ochrany práv dětí nemá v gesci žádný dotační titul, v rámci něhož by mohl finančně podporovat služby odborné terapeutické pomoci pro děti žijící v rodinách s výskytem domácího násilí. V rámci standardizace výkonu sociálně-právní ochrany (dále jen „SPO“) by však měly orgány sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „OSPOD“) podporovat realizaci preventivních aktivit ve své spádové oblasti a rozvíjet za tímto účelem také multidisciplinární spolupráci, jejímž cílem je mimo jiné rozvíjet síť služeb na podporu ohrožených dětí a rodin. Pracovníci zařazení k výkonu SPO by rovněž měli podporovat návaznost výkonu SPO na další specializované služby, tj. i na služby odborné terapeutické pomoci. Splnění těchto požadavků podléhá kontrole zaměřené na naplňování standardů kvality SPO.

Pokud je případ dítěte vyhodnocen ze strany OSPOD jako případ dítěte ohroženého dle § 6 písm. g) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SPOD“), kdy je dítě ohroženo násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte, případně násilím mezi dalšími fyzickými osobami, potom je mu poskytována SPO. V rámci ní pracovníci OSPOD v případě potřeby zprostředkovávají odbornou psychologickou a terapeutickou pomoc.

Pracovníci OSPOD obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“) mohou na zajištění této odborné pomoci využít finanční prostředky ze zvláštní účelové dotace ze státního rozpočtu na výkon SPO. Tato dotace byla výrazně navýšena od roku 2015 i v souvislosti se standardizací výkonu SPO, která přispěla k individualizaci podpory ohrožených dětí a ke specializaci pracovníků OSPOD, kdy od 1. 1. 2015 musí v týmu působit také pracovník specializovaný na agendu ochrany týraných a zneužívaných osob.

Tabulka č. 3: Přehled vynaložených prostředků v rámci dotace MPSV pro obecní úřady ORP a hl. město Praha na výkon agendy SPO za léta 2014 – 2016

Rok Výše vynaložených prostředků

2016 1 164 320 270 Kč

2015 1 098 205 450 Kč
2014 914 894 250 Kč

Na podporu dostupnosti a síťování služeb pro ohrožené děti, tj. i pro děti ohrožené domácím násilím, a jejich rodin se zaměřuje projekt MPSV s názvem „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany“ (dále jen „IP MPSV“) financovaný z Operačního programu Zaměstnanost s celkovým rozpočtem ve výši 326 mil. Kč, který je realizovaný v období od 1. 1. 2016 do 30. 6. 2019.

Jeho klíčovou aktivitou č. 1 (dále jen „KA 1“) je „Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí“. Jejím cílem je podpora síťování služeb pro práci s dětmi a rodinami spolupracujícími s OSPOD s důrazem na systémovost, návaznost a provázanost služeb a jejich preventivní charakter, dále vydefinování a pilotní ověření inovativních a preventivních služeb pro ohrožené rodiny a děti za účelem včasného řešení jejich situace. V tomto ohledu budou také využity příklady dobré praxe ze zahraničí, u nichž bude pilotně ověřováno, zda by se osvědčily i v českém prostředí.

Aktivita probíhá od 1. 1. 2016 na území 11 krajů (tj. na celém území ČR s výjimkou kraje Jihočeského, Plzeňského a Libereckého). Zapojilo se do ní celkem 120 pracovišť OSPOD na úrovni ORP, které spolupracují s 98 lokálními síťmi. Do realizace této aktivity se tedy zapojilo 53 % všech pracovišť OSPOD v ČR.

Informace o plnění MZd:

Ministerstvo zdravotnictví k této problematice vydalo již ve Věstníku MZ č. 3/2008 Metodické opatření k postupu lékařů primární péče při podezření ze syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte, které lze využít ve všech zdravotnických zařízeních, která poskytují zdravotní péči dětem. Metodický pokyn mimo jiné charakterizuje i domácí násilí zneužívání a řeší další postup lékaře, který vyplývá ze zdravotního stavu dítěte a reálné situace, oznamovací povinnost lékaře, terapii a dispenzární péči u praktického lékaře pro děti a dorost, pedopsychiatra, psychologa. Tato péče je převážně hrazena z veřejného zdravotního pojištění. U praktických lékařů pro děti a dorost je registrováno více než 98 % dětí.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno**

Výbor doporučuje MSPV a MZd bez větších odkladů zajistit dostatečné financování a dostupnost služeb odborné terapeutické pomoci pro děti žijící v rodinách s výskytem domácího násilí a pro děti ohrožené dalšími formami genderově podmíněného násilí.

Výbor doporučuje zařazení nového úkolu v tomto znění: „V rámci dotační politiky podporovat poskytování terapeutické pomoci dětem žijícím v rodinách s výskytem domácího násilí a dětem ohroženým dalšími formami genderově podmíněného násilí (např. formou zahrnutí do dotačního programu Péče o děti a dorost a Prevence kriminality).“

Úkol č. 13 **Vytvořit standardy pro asistované styky násilných rodičů a dětí vyrůstajících v rodinách s výskytem domácího násilí tak, aby tyto standardy zohledňovaly především zájem dítěte a jeho bezpečnost. Zakotvit povinnost jejich využívání.**

Indikátor: Vytvoření standardů a popis způsobu jejich využívání.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Vyjádření odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení:

Do novely zákona o sociálních službách byl zapracován asistovaný kontakt do dílčích druhů sociálních služeb. Předpokládaná účinnost novely zákona je 1. 1. 2018, změny budou ze strany MPSV metodicky ošetřeny.

Vyjádření odboru ochrany práv dětí:

Tento úkol dosud nebyl splněn. Systémové ukotvení asistovaných styků bylo řešeno v průběhu roku 2016 v rámci návrhu novely zákona o sociálních službách. Záměrem je v tomto ohledu to, aby se asistované styky staly jednou z činností služeb pro rodinu, což by měl být nový druh sociální služby. Zajišťování asistovaného kontaktu dítěte s rodičem bude definováno jako úkon v prováděcí vyhlášce. Potom by se měla tato činnost, která bude rodinám poskytována v režimu sociálních služeb, řídit standardy kvality sociálních služeb, které budou zohledňovat především zájem a ochranu práv dítěte. Zákon o sociálních službách a jeho prováděcí předpisy budou vymezovat podmínky poskytování asistovaných styků. Povinnost využívat asistované styky může stanovit pouze soud, nikoli OSPOD či poskytovatel této činnosti.

Návrh novely zákona o sociálních službách byl začátkem roku 2017 předložen k projednání do vlády s předpokládaným termínem nabytí účinnosti od 1. 1. 2018.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně**

Výbor bere předložené informace na vědomí a vítá zařazení asistovaných styků do služeb pro rodinu. Výbor přesto doporučuje MPSV bez zbytečného odkladu zpracovat standardy ve smyslu předložených informací a vydat je formou instrukce MPSV.

Výbor dále doporučuje v tomto smyslu upravit i příslušnou prováděcí vyhlášku.

Úkol č. 14 **V rámci implementace Akčního plánu k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí 2012 – 2015 a návazných koncepčních dokumentů zajistit realizaci opatření vedoucích k ochraně dětí před domácím a genderově podmíněným násilím.**

Indikátor: Počet a popis realizovaných opatření v jednotlivých letech.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Vyjádření odboru ochrany práv dětí:

MPSV v roce 2015 vypracovalo návrh navazujícího Akčního plánu k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí na roky 2016 – 2020 (dále jen „Akční plán ochrany práv dětí“), který byl předložen do mezirezortního připomínkového řízení, a to od 22. 12. 2015 do 15. 1. 2016. Doposud probíhají jednání s MŠMT a MZd k vypořádání připomínek týkajících se sjednocení systému péče o ohrožené děti. Z tohoto důvodu stále nebyl materiál předložen vládě k projednání. MPSV předpokládá, že se podaří odstranit rozpory s MŠMT a MZd, a předložit plán vládě k projednání v průběhu roku 2017.

V návrhu navazujícího Akčního plánu ochrany práv dětí jsou opatření a aktivity vztahující se na děti ohrožené domácím násilím a syndromem CAN, kterými jsou např.:

- legislativní ukotvení státem garantované minimální sítě preventivních služeb na podporu ohrožených rodin s dětmi, včetně dětí ohrožených domácím násilím (novelizace zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v termínu do prosince 2017)

- vytvoření analýzy inovativních přístupů a služeb pro ohrožené rodiny a děti, které budou reagovat na potřeby ohrožených dětí ve specifických situacích, včetně dětí se syndromem CAN a dětí, které jsou obětí domácího násilí (v termínu do prosince 2020),

- vytvoření modelu preventivních služeb na podporu ohrožených rodin a dětí, včetně návrhu systémového ukotvení těchto služeb (v termínu do prosince 2020),

- realizace projektů na podporu pozitivního rodičovství a výchovy bez trestání (průběžně do konce roku 2020).

Přestože nebyl navazující Akční plán ochrany práv dětí vládou schválen, výše uvedené aktivity probíhají v rámci IP MPSV „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany“, v rámci jehož KA 1 jsou realizovány činnosti zaměřené na rozvoj minimální sítě preventivních služeb na podporu ohrožených dětí a jejich rodin (tj. i dětských obětí domácího násilí). Výstupy této dílčí činnosti by měly vést k navržení legislativního ukotvení státem garantované sítě preventivních služeb.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně.**

Výbor bere na vědomí informace MPSV o zpracování Akčního plánu ochrany práv dětí a doporučuje urychlení vypořádání rozporů a jeho předložení vládě ČR.

Úkol č. 15 **Podpořit v rámci státní podpory sportu realizaci osvětových kampaní zaměřených na prevenci sexuálního obtěžování, šikany a dalších forem genderově podmíněného násilí ve sportu u mládeže.**

Indikátor: Počet podpořených projektů.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Žádná osvětová kampaň zatím podpořena nebyla. Odbor sportu, který je administrátorem příslušného dotačního řízení, dlouho nereagoval na výzvu, aby bylo toto téma zahrnuto do podporovaných témat.

V únoru 2017 proběhlo jednání zástupců Výboru pro DN, oddělení prevence MŠMT s odborem sportu, kde bylo domluveno, že v dohledné době bude navrhnout harmonogram kroků a opatření, které povedou k větší podpoře osvětových kampaní v tématech prevence sexuálního obtěžování, šikany a dalších forem genderově podmíněného násilí a současně, že bude nastaveno efektivněji vzdělávání rozhodčích a trenérů v oblasti fair-play, etiky a prevence rizikového chování u svěřených osob.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno**

Výbor doporučuje MŠMT při nejbližší možné příležitosti aktualizovat Národní koncepci podpory sportu tak, aby bylo možné zajistit státní podporu osvětovým aktivitám zaměřených na prevenci sexuálního obtěžování, šikany a dalších forem genderově podmíněného násilí ve sportu u mládeže. Výbor současně doporučuje MŠMT zahrnout tuto problematiku do vzdělávání lektorů.

Úkol č. 17 **Finančně podpořit zavádění programů pro rodiče, kteří se dopouštějí domácího násilí a kteří zažili domácí a genderově podmíněné násilí, zaměřených na rozvoj rodičovských kompetencí.**

Indikátor: Počet podpořených programů v jednotlivých letech.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2016 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Vyjádření odboru ochrany práv dětí:

V gesci odboru ochrany práv dětí (23) nejsou žádné dotační tituly, z nichž by bylo možné financovat zavádění programů pro rodiče, kteří se dopouštějí domácího násilí, a kteří zažili domácí a genderově podmíněné násilí, zaměřené na rozvoj rodičovských kompetencí. Odbor ochrany práv dětí vyplácí zvláštní účelovou dotaci ze státního rozpočtu obcím s rozšířenou

působností a hl. městu Praze na výkon agendy SPO, která je zcela zásadní z hlediska ochrany práv dětí ohrožených domácím násilím a práce s jejich rodiči. V roce 2016 bylo podpořeno 227 pracovišť OSPOD na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (dále jen „OÚ ORP“) a úřadu městských částí hl. města Prahy dotacemi v celkové výši 1 164 320 270 Kč. Z této dotace jsou hrazeny i osobní výdaje spojené se zaměstnáváním pracovníka OSPOD, který se zabývá agendou ochrany týraných a zneužívaných dětí, včetně jeho vzdělávání v této specializaci. OÚ ORP mají možnost z této dotace uhradit odbornou pomoc rodičům dětí ohrožených domácím násilím, pokud je tato pomoc v zájmu dítěte. Programy pro rodiče jsou finančně podporovány i prostřednictvím dotačního programu MPSV Rodina a ochrana práv dětí, v rámci něhož bylo v roce 2016 podpořeno 292 projektů, a to prostředky ve výši 99.965.027,- Kč. Cílem programu je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku. Z hlediska podpory rodičovských kompetencí je klíčová zejména oblast II. Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Cílem je v rámci této oblasti podporovat přímou práci s ohroženými dětmi a rodinami. Aktivita jsou zaměřené především na rozvoj metod přímé práce s dětmi při řešení případů dětí a rodin, které jsou v agendě SPO. Veškeré aktivity v této oblasti musí probíhat ve spolupráci s příslušným OSPOD (kromě aktivit pro osvojitelské rodiny a biologické děti pěstounů). Mezi podporované činnosti patří také programy na prevenci domácího násilí a programy pro rodiny, kde se vyskytlo domácí násilí. V rámci této oblasti bylo v roce 2016 podpořeno 79 projektů celkovou částkou ve výši 28 700 159 Kč.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně**

Výbor bere na vědomí výše uvedené informace a doporučuje MPSV rozšířit stávající dotační tituly tak, aby z nich bylo možné financovat zavádění programů pro rodiče, kteří se dopouštějí domácího násilí, a kteří zažili domácí a genderově podmíněné násilí, zaměřených na rozvoj rodičovských kompetencí.

Úkol č. 18 **Zpracování metodiky k aplikaci výchovných opatření podle §13 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.**

Indikátor: Zpracovaná metodika.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

Aplikací výchovných opatření dle § 13 zákona o SPOD se zabývá Metodická příručka pro kurátory pro děti a mládež, kterou MPSV publikovalo v roce 2016 (konkrétně kapitola „5.2.2 Výchovná opatření podle § 13 ZSPOD“). Příručka je primárně určena pracovníkům OSPOD. Zde jim je vysvětleno, kdo má oprávnění rozhodnout o uložení výchovných opatření, v jakých situacích se tato opatření využívají, kdy je naopak na místě výchovné opatření zrušit. V elektronické podobě je příručka dostupná na webových stránkách MPSV (<http://www.mpsv.cz/cs/14313>).

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Výbor vítá zahrnutí výchovných opatření do Metodické příručky pro kurátory pro děti a mládež.

Oblast č. 3: Práce s násilnými osobami

Úkol č. 20 **Vést aktualizovaný seznam organizací poskytujících terapeutické intervence pro násilné osoby a zveřejňovat tento seznam na internetových stránkách příslušných resortů.**

Indikátor: Odkaz na seznam těchto organizací.

Gestor: MPSV, MV, MSp

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění MSp:

Seznam akreditovaných programů a jejich poskytovatelů je zveřejněn na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti v rubrice „Ministerstvo spravedlnosti – Dotace“.

Informace o plnění MV:

Aktualizovaný seznam organizací poskytujících terapeutické intervence pro násilné osoby je třeba sepsat na základě zjištění působnosti jednotlivých organizací. Vzhledem k tomu, že letos byl vyhlášen nový dotační titul „Prevence sociálně patologických jevů na rok 2017 s tématem prevence a eliminace domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami nezvládajícími agresi ve vztazích“, může Ministerstvo vnitra takový seznam začít vytvářet na podkladě podaných žádostí. Zveřejněn bude zřejmě na stránkách věnovaných prevenci kriminality.

Informace o plnění MPSV:

Odbor ochrany práv dětí vede databázi pověřených osob k výkonu SPO, které vykonávají činnosti v rozsahu vymezeném v § 48 odst. 2 zákona o SPOD, a získaly pověření za podmínek uvedených v § 49 a § 49a zákona o SPOD. Mezi pověřenými fyzickými a právníky osobami jsou také poskytovatelé pomoci dětem ohroženým domácím násilím a jejich rodinám. Seznam je vyvěšený na stránkách MPSV <http://www.mpsv.cz/cs/14481>. U každého poskytovatele je v databázi uvedeno, jaké činnosti podle § 48 odst. 2 zákona o SPOD ve vztahu k cílové skupině vykonává.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně**

Výbor doporučuje MV aktualizovat seznam poskytnutý ÚV ČR o organizace realizující projekty v rámci programu Prevence sociálně patologických jevů na rok 2017 s tématem prevence a eliminace domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami nezvládajícími agresi ve vztazích a zveřejnit seznam na internetových stránkách MV.

Oblast č. 4: Vzdělávání a interdisciplinární spolupráce

Úkol č. 22 **Ustavit mezíresortní pracovní skupinu pro oblast domácího a genderově podmíněného násilí složenou rovněž z členek a členů Výboru a organizací působících v oblasti potírání domácího a genderově podmíněného násilí. Na základě činnosti pracovní skupiny začlenit vzdělávání v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí do platných koncepcí MŠMT.**

Indikátor: Vznik pracovní skupiny. Počet jejích setkání. Způsob začlenění vzdělávání v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí do platných koncepcí MŠMT.

Gestor: MŠMT ve spolupráci s MPSV, MZd, MSp, MV

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění MŠMT:

Téma domácího a genderově podmíněného násilí je zařazeno do programu Pracovní skupiny pro rovnost žen a mužů, která je pracovním a poradním orgánem MŠMT.

O ustanovení mezíresortní pracovní skupiny na MŠMT věnující se tématu domácího a genderově podmíněného násilí zatím nebyla v rámci Výboru diskuze.

Vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníků v oblasti domácího násilí je realizováno prostřednictvím vzdělávání v oblasti primární prevence rizikového chování. Koordinace, cíle a priority oblasti vzdělávání v rámci primární prevence rizikového chování je obsažena v Národní strategii primární prevence rizikového chování.

MŠMT v rámci svého dotačního řízení podporuje programy zaměřené na specializační studium školních metodiků prevence.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno.**

K ustavení mezíresortní pracovní skupiny zaměřené na domácí a genderově podmíněné násilí dosud nedošlo. Výbor proto doporučuje MŠMT bez zbytečného odkladu pracovní skupinu zřídit a zahájit její činnost na revizi platných koncepcí MŠMT.

Úkol č. 23 **Zajistit pravidelné školení pracovníků a pracovníků OSPOD v povinnosti zajistit prostřednictvím odborných pracovníků asistovaný styk násilného rodiče s dětmi v případech domácího násilí.**

Gestor: MPSV

Indikátor: Počet proškolených pracovníků a pracovníků.

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

MPSV zajišťuje školení pracovníků a pracovníků OSPOD v oblasti domácího násilí především v rámci příprav a zkoušek zvláštní odborné způsobilosti (dále jen „ZOZ“) podle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků. Školení je součástí zvláštní části přípravy ke zkouškám ZOZ, jejíž rozsah činí celkem 64 výukových hodin, přičemž tématu „Sociálně-právní ochrana v situaci domácího násilí“ jsou věnovány 4 výukové hodiny (3 hodiny čistého času). V průměru se příprav a zkoušek ZOZ ročně zúčastní kolem 60 až 100 pracovníků a pracovníků OSPOD. Na téma zajišťování sociálně-právní ochrany dětí v případech domácího násilí jsou zaměřeny také samostatné zkušební otázky v rámci písemné i ústní části zkoušky ZOZ.

Pro pracovníky OSPOD je závazné ustanovení § 9a odst. 3 zákona o SPOD, na základě něhož se musí OSPOD řídit standardy kvality SPO vymezenými v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky č. 473/2012 Sb. Její součástí je kritérium 6c), z něhož vyplývá, že by měl OSPOD zajistit zaměstnancům zařazeným k výkonu SPO průběžné vzdělávání v rozsahu nejméně 6 pracovních dnů za kalendářní rok, a to formou účasti na kurzech akreditovaných MPSV.

Vzdělávání by zároveň mělo vycházet z individuálního plánu dalšího vzdělávání (dále jen „IPV“) zaměstnance a mělo by být zaměřeno na rozšíření jeho odborné kvalifikace. Ti pracovníci OSPOD, kteří se zabývají specializovanou agendou ochrany týraných a zneužívaných dětí, by se měli průběžně vzdělávat právě v této oblasti.

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně.**

Výbor bere předložené informace na vědomí a doporučuje MPSV Výbor informovat o počtu proškolených pracovníků a pracovníc OSPOD v letech 2015, 2016 a 2017 v oblasti zajištění asistovaného styku násilného rodiče s dětmi v případech domácího násilí.

Úkol č. 25: **Zajistit průběžné školení pracovníků a pracovníc relevantních institucí a organizací: Policie ČR, justice, školství, sociální práce (včetně OSPOD a sociálních kurátorů a kurátorek) v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí.**

Indikátor: Počet uspořádaných školení a počet jejich účastníků a účastnic.

Gestor: MV, MSp, MŠMT, MPSV

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění MV:

Ředitelství služby pořádkové policie PP ČR (dále jen „ŘSPP“) i v tomto roce spolupracovalo s Asociací pracovníků intervenčních center na projektu „Zlepšení praxe při prevenci, identifikaci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím profesní specializace“. Jedním z výstupů projektu je interaktivní vzdělávací program k tématu domácího násilí a vykazání. ŘSPP se spolu s Útvarem policejního vzdělávání a služební přípravy a s odborem informatiky PP podílí na implementaci tohoto programu do systému vzdělávání policistů. V souladu s výstupy projektu a s úkolem podporovat specializaci Policie ČR na případy domácího a genderově podmíněného násilí, bylo rozhodnuto, že ŘSPP spolu s ÚSKPV zorganizuje v 1. pololetí roku 2017 školení specialistů na problematiku domácího násilí po linii služby pořádkové i kriminální policie, kteří budou následně vykonávat metodickou činnost v této oblasti v rámci svých krajských ředitelství a územních odborů.

V průběhu roku 2016 bylo z problematiky domácího násilí proškolen celkem 3 090 policistů. V tomto počtu jsou zahrnuta jak základní školení k domácímu násilí a vykazání včetně používání metody SARA DN, tak rozšiřující školení zaměřená na aktuální problémy a poznatky z praxe. Policejní lektori Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje proškolili v rámci interdisciplinárního týmu rovněž 240 strážníků městské policie. Dále bylo ve spolupráci s Bílým kruhem bezpečí zorganizováno školení nových policejních lektorů. Celkem bylo proškolen 23 policistů – lektorů ze služby pořádkové služby, služby kriminální policie a vyšetřování a školních policejních středisek, kteří získali osvědčení k proškolení domácího násilí včetně metody SARA DN.

V rámci výkonu preventivní činnosti spolupracovalo ŘSPP s oddělením tisku a prevence PP ČR a odborem obecné kriminality ÚSKPV na realizaci filmového preventivního projektu společnosti DAVI film Studio „JAKUB“, který je podpořen a garantován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Zástupci Policie ČR participovali na projektu jako odborní poradci a podíleli se na tvorbě souvisejícího materiálu pro pedagogy, zejména jeho trestněprávní části. Cílem projektu je ovlivňovat informovanost žáků a studentů základních a středních škol v oblasti domácího násilí včetně pozitivního působení na jejich postoje, žádoucí trendy chování a praktické dovednosti.

Informace o plnění MSp:

Justiční akademie uspořádala v roce 2016 v Kroměříži, v Praze a v Brně 8 seminářů věnovaných problematice domácího násilí, sexuálního násilí, trestných činů proti lidské

důstojnosti v sexuální oblasti, zákona o obětech trestných činů a znaleckých posudků z oborů psychologie, psychiatrie a sexuologie, kterých se zúčastnilo celkem 443 pracovníků a pracovníků resortu justice.

Zaměstnanci Probační a mediační služby – jsou proškolení v práci s obětmi trestného činu v rámci povinného kvalifikačního nebo specializačního vzdělávacího kurzu. V období 2015/2016 a následně byly zrealizovány následující běhy kvalifikačního vzdělávacího kurzu (KVK) a specializačního vzdělávacího kurzu (SVK): KVK 2015/2016: 20 absolventů, SVK 2016/2017 – 10 absolventů, KVK 2016/2017 – zařazeno celkem 35 frekventantů. Téma bylo též zařazeno do Systému dalšího vzdělávání - vzdělávací moduly Případová práce s obětmi trestného činu a Podpora oběti při tvorbě prohlášení o oběti (projekt Systém dalšího vzdělávání pracovníků Probační a mediační služby ČR, Program CZ15 - Budování kapacit a spolupráce v justici/Nápravné služby včetně alternativních trestů, partner: Norwegian Directorate for Correctional Services). V projektu Proč zrovna já? II číslo CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_029/0003557 jsou vzdělávání poradci pro oběti v rozsahu 52 hodin rozdělených do 3 modulů zahrnujících též problematiku obětí vybraných skupin trestných činů včetně obětí domácího násilí. Vzdělávání se celkem zúčastní cca 50 poradců pro oběti trestné činnosti.

Informace o plnění MŠMT:

Školení je zajišťováno prostřednictvím Národního institutu pro další vzdělávání (dále jen NIDV).

Nově akreditovaný program NIDV: Prevence domácího násilí a genderově podmíněného násilí byl realizován na vybraných pracovištích NIDV do konce roku 2016 - účast min. 40 účastníků. Dále byly realizovány programy určené pro pedagogy MŠ, ZŠ a školní metodiky prevence k problematice sexuálního násilí - účast min. 40 účastníků do konce roku 2016.

V minulých letech (od roku 2012 - 2015) NIDV realizoval níže uvedené vzdělávací programy - celkový počet proškolených účastníků: 287

„Problematika DN- praktická forma“

„Kde se bere domácí násilí“

Informace o plnění MPSV:

Vyjádření odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení:

Vzdělávání sociálních pracovníků (bez ohledu na oblast jejich působení), pracovníků v sociálních službách je zajištěno v rámci povinnosti dalšího vzdělávání těchto povolání. Zákon o sociálních službách stanovuje povinnost, že sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách se musí vzdělávat v rozsahu 24 hodin ročně. Jednou z forem dalšího vzdělávání je absolvování akreditovaných vzdělávacích programů. Akreditaci vzdělávacích programů pro sociální pracovníky, pracovníky v sociálních službách a vedoucí pracovníky v sociálních službách zajišťuje MPSV. V roce 2016 bylo v oblasti násilí (včetně genderového) nově akreditováno 18 vzdělávacích programů a platnou akreditací v roce 2016 disponovalo dalších 44 vzdělávacích programů.

Vyjádření odboru ochrany práv dětí:

V souvislosti s povinností OSPOD vyplývající z ustanovení § 9a odst. 3 zákona o SPOD, na základě níž se musí řídit při výkonu SPO standardy kvality, musí mít každé pracoviště OSPOD vypracovaná pravidla týkající se profesního rozvoje a vzdělávání zaměstnanců zařazených k výkonu SPO (požadavek vyplývá ze standardu 6 Profesní rozvoj zaměstnanců).

Přímý nadřízený by měl minimálně 1x ročně hodnotit pracovní výkon pracovníků OSPOD, zjišťovat jejich vzdělávací potřeby a společně s ním vytvářet individuální vzdělávací plán (dále jen „IPV“). U pracovníka OSPOD specializovaného na agendu ochrany týraných a zneužívaných dětí (tj. i dětí ohrožených domácím násilím) by měl IPV reflektovat potřebu zvýšení odbornosti v oblasti práce s dětmi ohroženými domácím násilím. Zaměstnavatel je také povinen zajistit pracovníkovi OSPOD vzdělávání v rozsahu minimálně 6 pracovních dnů za kalendářní rok, jehož součástí může být vzdělávání zaměřené na problematiku domácího

násilí. Výdaje spojené s tímto vzděláváním u pracovníků OSPOD na úrovni OÚ ORP lze hradit ze zvláštní účelové dotace ze státního rozpočtu pro ORP a hl. městu Praze na výkon agendy SPO.

Stanovisko Výboru: **Plněno**

Výbor bere předložené informace na vědomí a doporučuje MPSV informovat Výbor o počtu proškolených sociálních pracovníků a pracovníků a pracovníků a pracovníků v sociálních službách v rámci vzdělávacích programů zaměřených na domácí a genderově podmíněné násilí. Výbor dále doporučuje dotčeným resortům, aby v průběžném školení pokračovaly a zaměřily se na další formy genderově podmíněného násilí (sexuální obtěžování, znásilnění, nebezpečné pronásledování či kyberšikanu).

Úkol č. 27: **Zpracovat analýzu současného stavu činnosti interdisciplinárních týmů a interdisciplinární spolupráce v jednotlivých krajích s identifikací stávajících problémů a příkladů dobré praxe a formulací případných doporučení.**

Indikátor: Zpracovaná analýza
Gestor: MPSV ve spolupráci s MV, MSp
Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění MPSV:

Vyjádření odboru sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení:

MPSV ze své činnosti zjistilo, že interdisciplinární spolupráce v této oblasti funguje. Z čehož vyplývá, že interdisciplinární spolupráce je dostačující. Jestli tento stav přetrvává, si MPSV ověřuje na konzultacích s kraji a na pracovních výjezdech v dílčích krajích.

Vyjádření odboru ochrany práv dětí:

K interdisciplinární spolupráci jsou pracoviště OSPOD vázána díky standardizaci výkonu SPO v rámci naplňování standardu č. 7 Prevence, kde je přímo ukotven požadavek rozvíjet multidisciplinární spolupráci. Tato povinnost je kontrolována v rámci naplňování standardů kvality SPO.

Za účelem efektivnějšího navazování multidisciplinární spolupráce a rozvoje sítě služeb na lokální a regionální úrovni zahájilo MPSV realizaci KA 1 v rámci IP MPSV „Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí“. V rámci ní je pro každé pilotní pracoviště OSPOD na úrovni ORP a kraje k dispozici pracovník, tzv. síťář. Na úrovni ORP působí lokální síťáři, jejichž aktivity koordinuje krajský síťář, jenž zajišťuje návaznost aktivit na krajské plánování služeb. Metodickou podporu lokálních a krajských síťářů zabezpečuje metodik síťování z MPSV.

Jedním z prvních kroků, který provedli síťáři v rámci KA1 na úrovni obcí a krajů, bylo zmapování existující sítě služeb a také zjištění úrovně interdisciplinární spolupráce navázané v rámci komunitního plánování či jiných platforem pro multidisciplinární spolupráci fungujících na obecní a krajské úrovni. Toto zmapování pro ně bylo klíčovým podkladem k rozvoji sítě služeb na podporu ohrožených dětí a jejich rodin, k dosažení užší provázanosti a koordinace aktivit mezi jejich poskytovateli.

V rámci KA 1 by měla být posílena mezioborová spolupráce se všemi aktéry na lokální úrovni, kteří se podílejí na řešení situace ohrožených dětí (propojení činnosti a koordinovaná intervence mezi OSPOD, poskytovateli sociálních služeb, policií, zdravotníky, psychology, pedagogy a dalšími odborníky). Nepočítá se tedy jen s rozvojem sítě sociálních služeb a činností poskytovaných pověřenými osobami k výkonu sociálně-právní ochrany (dále jen „SPO“), ale i s rozvojem a s užší provázaností služeb v oboru zdravotnictví, školství a bezpečnosti. Výstupy mapování v oblasti síťování a multidisciplinární spolupráce budou zpracovány v těchto výstupech KA 1, které by měly být k dispozici na konci roku 2019:

- Analýza lokální sítě služeb;
- Vytvoření reálného modelu sítě služeb na úrovni ORP;

- Metodika pro vytvoření minimální sítě služeb na úrovni ORP;
- Metodika lokálního síťování a práce a vedení lokálních sítí;
- Interaktivní katalog jevů a služeb.

Informace o plnění MV:

Do žádné analýzy Ministerstvo vnitra nepřispívalo, ale jeho zástupkyně se účastní jednání Asociace pracovníků intervenčních center (APIC), interdisciplinárních týmů apod. V únoru 2016 se uskutečnilo společné jednání pracovníků intervenčních center, policie a zástupců orgánů sociálně právní ochrany dětí, kde měl zástupce jednotlivých organizací z každého kraje možnost vyjádřit se k činnosti v rámci kraje a zhodnotit spolupráci mezi jednotlivými složkami zapojenými do práce v rámci problematiky domácího násilí. Výstupy jednání jsou k dispozici v podobě zápisu z tohoto jednání, který distribuovala APIC.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno**

Výbor vítá realizaci projektu MPSV Podpora a rozvoj služeb v oblasti sociálně-právní ochrany dětí včetně klíčové aktivity zaměřené na efektivnější navazování multidisciplinární spolupráce a rozvoje sítě služeb na lokální a regionální úrovni.

Výbor doporučuje MPSV zpracovat analýzu současného stavu činnosti interdisciplinárních týmů a interdisciplinární spolupráce v rámci sociálních služeb v jednotlivých krajích s identifikací stávajících problémů a příkladů dobré praxe a formulací případných doporučení v rámci tohoto projektu v průběhu roku 2017.

Úkol č. 28: **Zajistit rozšíření interdisciplinární spolupráce i o oblast znásilnění a sexuálního násilí.**

Indikátor: Počet existujících interdisciplinárních týmů zabývajících se rovněž znásilněním a sexuálním násilím v jednotlivých krajích.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

Ze své činnosti MPSV a z komunikace s poskytovateli z praxe nebyla identifikována reálná potřeba zvyšování této interdisciplinární spolupráce. Jestliže bude identifikována potřeba rozšíření, je MPSV připraveno rozšířit tuto činnost. Nově navrhuje nový druh sociální služby do novely zákona o sociálních službách, který bude zaměřen na osoby ohrožené genderově podmíněným násilím. Účinnost novely zákona se předpokládá od 1.1. 2018.

Stanovisko Výboru: **Splněno částečně.**

Výbor vítá zahrnutí specifické sociální služby pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí do novely zákona o sociálních službách.

Výbor doporučuje změnit gesci úkolu na MV přeformulovat jej na „V rámci dotací na prevenci kriminality určených krajům a městům podporovat interdisciplinární spolupráci i v oblasti sexuálního násilí a znásilnění“.

Úkol č. 29: **V souladu s doporučeními iniciativy „Specialista DnM“, jejímž garantem je Asociace pracovníků intervenčních center, podporovat specializaci Policie ČR na případy domácího a genderově podmíněného násilí.**

Indikátor: Počet specializovaných policistů a policistek na případy domácího a genderově podmíněného násilí na úrovni jednotlivých organizačních článků policie.

Gestor: MV

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Dne 11.10.2016 proběhla závěrečná konference projektu Asociace pracovníků intervenčních center „Zlepšení praxe při prevenci, identifikaci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím profesní specializace“ financovaný z Norských fondů. Samotný projekt byl prodloužen do června 2016. Výstupem jsou doporučení pro všechny účastníky se profese – polici, orgán sociálně právní ochrany dětí, justice. Vznikla e-learningová aplikace dostupná pro pracovníky zmíněných úřadů.

Nejvyšší státní zástupce změnou jednacího řádu státních zastupitelství zavedl specializaci státního zástupce. V rámci policie nyní probíhá příprava novelizace interního aktu řízení, kterým je upravena metodika postupu v případech domácího násilí. Měla by upevnit postavení metodika krajského ředitelství a nabídnout několik variant specializace policistů na nižší úrovni, na územních odborech.

Stanovisko Výboru: **Plněno.**

Výbor bere na vědomí poskytnuté informace a vítá zavedení specializace státních zástupců a zástupkyň. Výbor doporučuje MV pokračovat v aktivitách zaměřených na prohlubování specializace Policie ČR na případy domácího a genderově podmíněného násilí a informovat Výbor o postupu v této otázce.

Úkol č. 30: **Zpracovat komparativní analýzu specializace soudců a soudkyň na případy domácího a genderově podmíněného násilí v rámci trestního řízení v zahraničí. Zvážit případné zavedení specializace na úrovni krajských soudů v rámci trestního řízení.**

Indikátor: Zpracování komparativní analýzy.
Informace o vyhodnocení možnosti specializace na úrovni krajských soudů v rámci trestního řízení.

Gestor: MSp

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

Komparativní analýza specializace soudců a soudkyň na případy domácího a genderově podmíněného násilí v rámci trestního řízení v zahraničí včetně vyhodnocení možnosti zavedení této specializace na úrovni krajských soudů byla během roku 2016 zpracována. Její obsah je tvořen úvodními informacemi, analýzou české právní úpravy, komparací zahraničních právních úprav a závěrečnými úvahami *de lege ferenda*. Dne 18. ledna 2017 byla analýza předána vedení Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách, byla projednána na prvním setkání Výboru v roce 2017.

Stanovisko Výboru: **Splněno**

Úkol č. 32: **Prostřednictvím intenzivního vzdělávání a metodického vedení zajistit ochranu osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím před druhotnou viktimizací ze strany profesí, které přichází do styku s těmito osobami.**

Indikátor: Počet školení pro OSPOD. Novelizace příslušných metodických dokumentů pro OSPOD.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

V roce 2016 nebyla vydána žádná nová metodika MPSV k ochraně dětí v případech domácího násilí, nicméně její vydání se plánuje v roce 2017. Tématu se MPSV věnuje v rámci příprav pracovníků OSPOD na zkoušku ZOZ, kde jsou pracovníci v této oblasti proškoleni. MPSV a krajské úřady, které metodicky vedou OÚ ORP se tématu domácího násilí věnují na svých metodických poradách zaměřených na agendu SPO.

Na potřeby celoživotního vzdělávání pracovníků OSPOD se zaměřuje klíčová aktivita 3 IP MPSV s názvem Celoživotní vzdělávání pracovníků a pracovníků orgánů sociálně-právní ochrany dětí a pověřených osob. Ta vychází z předpokladu, že rychlá a efektivní intervence při řešení situace ohrožených dětí (tj. i dětí ohrožených domácím násilím) závisí ve velké míře na profesionalitě pracovníků. Cílem aktivity je vytvořit dva ucelené moduly dalšího vzdělávání pracovníků v oblasti SPO. První modul bude zaměřený na zaměstnance OSPOD obecních úřadů ORP a krajských úřadů. Druhý modul bude cílený na pracovníky pověřených osob k výkonu SPO.

V rámci aktivity by měly být zohledněny i potřeby vzdělávání v rámci specializací v agendě SPO. Návrh systému celoživotního vzdělávání pracovníků OSPOD by měl tedy reflektovat i vzdělávací potřeby specialistů na agendu ochrany týraných a zneužívaných dětí, mezi něž patří i dětské oběti domácího násilí. Vytvořený vzdělávací modul bude podkladem pro další systémové změny v oblasti celoživotního vzdělávání pracovníků OSPOD.

Stanovisko Výboru: **Plněno.**

Výbor bere informace MPSV na vědomí a doporučuje nadále pokračovat v průběžném školení pracovníků a pracovníků OSPOD v problematice domácího a genderově podmíněného násilí. Výbor dále doporučuje MPSV vydat metodiku k ochraně dětí v případech domácího násilí v průběhu roku 2017.

Úkol č. 33: **Ve spolupráci s Českou školskou inspekcí provést šetření způsobu a rozsahu vzdělávání o domácím a genderově podmíněném násilí na základních a středních školách a zajistit odbornou podporu při rozvoji tohoto vzdělávání.**

Indikátor: Výstupy šetření. Každoročně poskytované informace o způsobu a rozsahu zajištění odborné pomoci základním a středním školám.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

MŠMT zaslalo na Českou školní inspekci iniciační dopis s žádostí o realizaci šetření. Tento úkol je zařazen do plánu úkolů ČŠI pro rok 2017.

Stanovisko Výboru: **Splněno částečně**

Výbor doporučuje MŠMT provést šetření bez zbytečného odkladu a informovat Výbor o výsledcích šetření a navazujících opatřeních.

Úkol č. 34: **Realizovat vládní informační kampaň o problematice domácího a genderově podmíněného násilí a jejich důsledcích. Kampaň by měla být složena z televizních spotů, internetových stránek a doprovodných propagačních materiálů.**

Indikátor: Počet odvysílaných TV spotů, existence a návštěvnost internetových stránek kampaně. Počet distribuovaných propagačních materiálů.

Gestor: ÚV

Termín: 31. 12. 2015

Informace o plnění:

ÚV ČR v listopadu 2016 zahájil kampaň s názvem „To je rovnost!“. Jedním ze dvou hlavních témat kampaně je prevence domácího a genderově podmíněného násilí. V průběhu měsíce března bylo odvysíláno v České televizi přibližně 100 spotů s tematikou domácího násilí. V rámci kampaně byly vytvořeny webové stránky: tojerovnost.cz (přibližně 1000 zobrazení týdně), facebookový profil kampaně (průměrný dosah příspěvků 20 000 uživatelů a uživatelek) a propagační materiály, které jsou pravidelně distribuovány nejen na akcích ÚV ČR. Mediální kampaň bude pokračovat i po skončení projektu Norských fondů.

Stanovisko Výboru: **Spíněno**

Výbor doporučuje ÚV ČR pokračovat v realizaci mediální kampaně i v dalších letech včetně zachování důrazu na domácí a genderově podmíněné násilí.

Oblast č. 5: Společnost a domácí a genderově podmíněné násilí

Úkol č. 35: **U příležitosti 16 dní aktivismu proti násilí páchanému na ženách realizovat mediální výstupy, odborné konference (v návaznosti na následující úkoly) a doprovodný program s cílem zvýšit povědomí o domácím a genderově podmíněném násilím.**

Indikátor: Počet uspořádaných akcí a počet zúčastněných osob.

Gestor: ÚV ve spolupráci s MPSV, MŠMT, MV

Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění ÚV ČR:

U příležitosti 16 dní aktivismu proti násilí páchanému na ženách uspořádal ÚV ČR několik odborných konferencí a mediálních akcí:

- Navazující školení k filmu „Zuřivec“ (15.-16.9.2016, Oslo). Navazující školení bylo pořádáno za účelem dalšího rozvoje kompetencí odborníků a odbornic působících v oblasti prevence domácího násilí využívat norský film „Zuřivec“ („Sinna Mann“) za edukativními účely v ČR.

- Konference s názvem „Tolerované nebezpečí: násilí a sexismus v médiích a kyberprostoru“ (25. listopadu 2016, Praha), která se zaměřila na mediální zobrazování genderově podmíněného násilí a na genderově podmíněnou kyberšikanu.

- Představení kampaně „To je rovnost!“ (25. listopadu 2016, Praha). Tisková konference k představení kampaně proběhla v rámci konference „Tolerované nebezpečí: násilí a sexismus v médiích a kyberprostoru“. Kampaň se mj. soustředí na prevenci a rozpoznávání domácího násilí a cílí na svědky a svědkyně domácího násilí.

- Konference s názvem „Domácí násilí z jiné perspektivy: práce s násilnou osobou“ (1. prosince 2016, Praha). Hlavními tématy konferenci byly prevence, rozpoznávání domácího násilí a práce s násilnými osobami.

Informace o plnění MŠMT:

Realizované aktivity nebyly v rámci 16 dní aktivismu. V roce 2016 a 2017 proběhly na MŠMT tři aktivity věnované prevenci domácího a genderově podmíněného násilí.

Promítání preventivního filmu Jakub, na které byla navázaná diskuze s tvůrci filmu a odborníky na tuto problematiku.

Ve spolupráci s ÚV bylo v prostorách MŠMT realizováno školení k edukativnímu preventivnímu filmu Zuřivec.

Na podzim roku 2017 je naplánované školení pro školské koordinátory a koordinátorky a metodiky a metodičky prevence.

Informace o plnění MV:

Ministerstvo vnitra se účastnilo konference pořádané Úřadem vlády zaměřené na práci s násilnou osobou.

Stanovisko Výboru: **Plněno.**

Výbor vítá zapojení ÚV ČR do 16 dní aktivismu proti násilí páchanému na ženách a doporučuje ÚV ČR se do této kampaně zapojit i v příštích letech v součinnosti s relevantními nestátními neziskovými organizacemi a dalšími resorty.

Úkol č. 36: **Uspořádat konferenci pro pracovníky a pracovnice OSPOD o problematice domácího a genderově podmíněného násilí.**

Indikátor: Proběhlá konference a počet zúčastněných osob.

Gestor: MPSV ve spolupráci s ÚV ČR

Termín: 31. 12. 2015

Informace o plnění:

Dne 25. 4. 2016 realizovalo MPSV metodický seminář pro pracovníky OSPOD s názvem „Ochrana dětí v případech domácího násilí“, který byl určen především pracovníkům OSPOD. Seminář byl zaměřen na specifika vyhodnocování situace dítěte v případech domácího násilí v rodině, na pomoc dětem v těchto rodinách, multidisciplinární spolupráci a asistované styky v případech domácího násilí, způsoby pomoci obětem domácího násilí a možnosti práce s agresory.

MPSV se dále ve spolupráci s ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu podílelo na uspořádání konference „OSPOD a domácí násilí: přístupy a řešení“, která se konala dne 7. 3. 2016 na Úřadu MČ Brno-střed. Na této konferenci byla probírána zejména následující témata: kontakt násilného rodiče s dítětem, asistovaná setkávání, spolupráce OSPOD s policií a intervenčními centry, dopady domácího násilí na děti, předběžná opatření soudu a rozhodování o úpravě styku dítěte s násilným rodičem, genderové aspekty domácího násilí.

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Úkol č. 38: **Uspořádat konferenci o problematice kyberšikany v souvislosti s ochranou osob ohrožených domácím a genderově podmíněným násilím a pomáhajících profesí a úředních osob participujících na řešení těchto forem násilí. Zajistit vydání sborníku příspěvků.**

Indikátor: Proběhlá konference a počet zúčastněných osob. Počet vydaných a distribuovaných sborníků.

Gestor: MV ve spolupráci s ÚV

Termín: 31.12.2015

Informace o plnění MV:

Konference s tématem kyberšikany proběhla 6.10.2016 ve spolupráci s nestátní neziskovou organizací Gender Studies na půdě Ministerstva vnitra. Vystoupilo zde několik odborníků z řad organizací zabývajících se problematikou kybernásilí a kyberšikany, zástupce policie a Policejní akademie, ale také odborníci z řady provozovatelů sociálních a mediálních sítí – např. ředitelka Face Book pro Českou republiku, Slovenskou republiku a Maďarsko. Vystupovali zde i odborníci ze zahraničí – např. zástupkyně norské organizace zabývající se kyberšikanou. Konference se zúčastnilo 115 účastníků z řad policie, nestátních neziskových organizací a jiných úřadů, např. Český telekomunikační úřad.

ÚV ČR uspořádalo dne 25. listopadu 2016 konferenci s názvem „Tolerované nebezpečí: násilí a sexismus v médiích a kyberprostoru, která se zaměřila na mediální zobrazování genderově podmíněného násilí a na genderově podmíněnou kyberšikanu. Na konferenci vystoupila i zástupkyně MV.

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Úkol č. 39: **Uspořádat konferenci o úpravě péče o dítě v různých variantách, včetně střídavé péče, v souvislosti s domácím a genderově podmíněným násilím ve světle českého práva, judikatury ESLP, jakož i komparativního srovnání (např. Německo, Rakousko, Francie, Španělsko, Velká Británie či USA). Zajistit vydání sborníku příspěvků.**

Indikátor: Proběhlá konference a počet zúčastněných osob. Počet vydaných a distribuovaných sborníků.

Gestor: MPSV ve spolupráci s ÚV ČR

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

MPSV v roce 2016 nerealizovalo konferenci zaměřenou na úpravu péče o dítě s ohledem na skutečnost, že v roce 2015 byly MPSV uspořádány 2 celostátní metodické konference pro pracovníky OSPOD (Benešov, Brno) zaměřené na téma společné a střídavé péče rodičů. Intenzivně se však tomuto tématu věnoval v roce 2016 v rámci metodických porad pro pracovníky OSPOD krajských úřadů, kteří získané informace předávali pracovníkům OSPOD OÚ ORP a OÚ.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno.**

Výbor bere na vědomí poskytnuté informace a doporučuje MPSV uspořádat konferenci k úpravě péče o dítě v různých variantách, včetně střídavé péče, v souvislosti s domácím a genderově podmíněným násilím ve světle českého práva, judikatury ESLP, jakož i komparativního srovnání v průběhu roku 2017.

Úkol č. 40: **Uspořádat konferenci o domácím a genderově podmíněném násilím pro krajské školské koordinátory a koordinátorky prevence a školní metodiky a metodičky prevence. Zajistit vydání sborníku příspěvků.**

Indikátor: Proběhlá konference a počet zúčastněných osob. Počet vydaných a distribuovaných sborníků.

Gestor: MŠMT ve spolupráci s ÚV

Termín: 31. 12. 2016

Jednotlivé aktivity:

a) V roce 2015 MŠMT podpořilo vytvoření metodického nástroje pro školy - filmový projekt Jakub s tematikou domácího násilí + vytvoření metodiky k filmu pro pedagogy – premiéra filmu na MŠMT dne 18. 3. 2016.

b) Realizace vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníků prostřednictvím Národního institutu pro další vzdělávání.

c) Projekty obsahující tematiku DN se mohou každoročně ucházet o finanční podporu v rámci dotačního řízení MŠMT na primární prevenci rizikového chování ve školách a školských zařízeních, pokud naplní kvalitativních parametry vyhlášeného programu.

d) Na začátku roku 2017 proběhlo školení ke vzdělávacímu filmu Zuřivec, který je určen pro školní metodiky prevence, školní psychology a výchovné poradce (cca 150 účastníků/ic).

V případě filmu Jakub mají všichni pedagogičtí pracovníci zdarma ke stažení na www.prevence-info.cz celý film včetně metodiky pro práci s tématem ve školním kolektivu.

V případě filmu Zuřivec bude film v průběhu března 2017 distribuován mezi účastníky a účastnice školení. NIDV v budoucnu zajistí další školení tohoto filmu.

Cílená konference k danému tématu nebyla realizována – důvodem jsou výše uvedené aktivity, jichž se koordinátoři a koordinátorky a metodiky a metodici zúčastňovali a pro MŠMT je stěžejní poskytování efektivních nástrojů do této oblasti

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně.**

Výbor vítá aktivity MŠMT v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí a doporučuje MŠMT uspořádat konferenci o domácím a genderově podmíněném násilím pro krajské školské koordinátory a koordinátorky prevence a metodiky, školní metodiky a metodičky prevence a metodičky pedagogicko-psychologických poraden v průběhu roku 2017.

Úkol č. 41: **V rámci aktualizace státní kulturní politiky na léta 2015 – 2020 stanovit jako jednu z priorit potírání genderových stereotypů ve společnosti.**

Indikátor: Způsob zohlednění priority potírání genderových stereotypů ve společnosti

ve státní kulturní politice na léta 2015 – 2020 a popis opatření realizovaných
Gestor: MK
Termín: 31. 12. 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Státní kulturní politika na léta 2015 – 2020 byla připravována již v průběhu roku 2014. Materiál byl zaslán do meziresortního připomínkového řízení v termínu 11. – 25. března 2015. Úřad vlády neuplatnil žádné připomínky týkající se stanovení jako jedné z priorit potírání genderových stereotypů. Materiál vzala vláda na vědomí usnesením č. 266/2015 ze dne 15. dubna 2015. V současné době probíhá jeho tisk. Je tedy zřejmé, že k jeho aktualizaci v roce 2016 nebylo přistoupeno. Navrhujeme, aby úkol č. 41 byl vypuštěn, neboť není možné předjímat, zda bude k aktualizaci státní kulturní politiky přikročeno, tudíž zda je úkol vůbec reálně splnitelný.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno**

Výbor bere na vědomí poskytnuté informace a doporučuje MK úkol naplnit při nejbližší revizi Státní kulturní politiky a potírání genderových stereotypů určit jako jednu z priorit.

Výbor doporučuje přeformulovat úkol na „V rámci dotační politiky podporovat potírání genderových stereotypů v médiích.“

Úkol č. 43: **Uspořádat konferenci o terapeutických intervencích pro násilné osoby v případech domácího a genderově podmíněného násilí a o různých podobách domácího a genderově podmíněného násilí v rodinách a možnostech jeho řešení.**

Indikátor: Proběhlá konferenci a počet zúčastněných osob

Gestor: MPSV ve spolupráci s ÚV ČR

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

Dne 1. prosince 2016 ÚV ČR uspořádal v Praze konferenci s názvem „Domácí násilí z jiné perspektivy: práce s násilnou osobou. Hlavními tématy konferenci byly prevence, rozpoznávání domácího násilí a práce s násilnými osobami.

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Úkol č. 45: **Formou konferencí, seminářů a školení průběžně podporovat další vzdělávání výchovných poradců a školních metodiků prevence v oblasti prevence domácího a partnerského násilí.**

Indikátor: Počet konferencí, seminářů a školení v oblasti prevence domácího a partnerského násilí v jednotlivých letech.

Gestor: MŠMT

Termín: 2015 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Jednotlivé aktivity:

a) V roce 2015 MŠMT podpořilo vytvoření metodického nástroje pro školy - filmový projekt Jakub s tematikou domácího násilí + vytvoření metodiky k filmu pro pedagogy – premiéra filmu na MŠMT dne 18. 3. 2016. Následně byly realizovány v rámci ČR projekce spolu s diskuzí s odborníky pro žáky škol a školských zařízeních.

b) Realizace vzdělávání pedagogických pracovníků a pracovníc prostřednictvím Národního institutu pro další vzdělávání.

c) Projekty obsahující tematiku DN se mohou každoročně ucházet o finanční podporu v rámci dotačního řízení MŠMT na primární prevenci rizikového chování ve školách a školských zařízeních, pokud naplní kvalitativních parametry vyhlášeného programu.

d) Na začátku roku 2017 proběhlo školení ke vzdělávacímu filmu Zuřivec, který je určen pro školní metodiky prevence, školní psychology a výchovné poradce (cca 150 účastníků/ic).

Stanovisko Výboru: **Plněno částečně**

Výbor doporučuje MŠMT zintenzivnit pořádání odborných konferencí, seminářů a školení a dalšího vzdělávání v oblasti prevence domácího a genderově podmíněného násilí a průběžně Výbor o těchto aktivitách informovat.

Úkol č. 46: **Při pravidelné revizi Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání v rámci vzdělávacího oboru „Výchova k občanství“ v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání zařadit jako samostatnou oblast „Rovnost žen a mužů“, jejíž součástí bude i potírání genderových stereotypů a téma domácího a genderově podmíněného násilí.**

Indikátor: Upravený rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015

Informace o plnění:

V rámci vzdělávacího oboru „Výchova k občanství“ v Rámcových vzdělávacích programech dojde k zařazení této oblasti, jejíž součástí bude i téma DN a genderových nerovností. Revize zatím neproběhla. K revizi RVP dojde pravděpodobně v roce 2017.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno.**

Úkol nebyl dosud splněn. Výbor doporučuje MŠMT provést revizi předmětného vzdělávacího programu bez zbytečného odkladu a informovat Výbor o způsobu zapracování potírání genderových stereotypů a tématu domácího a genderově podmíněného násilí.

Úkol č. 47: **Při pravidelné revizi Rámcových vzdělávacích programů pro střední odborné školy a gymnázia zařadit jako samostatné téma rovnost žen a mužů a prevenci domácího a genderově podmíněného násilí.**

Indikátor: Upravené rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání a gymnázia.

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2015

V rámci vzdělávacího oboru „Výchova k občanství“ v Rámcových vzdělávacích programech dojde k zařazení této oblasti, jejíž součástí bude i téma DN a genderových nerovností. Revize zatím neproběhla. K revizi RVP dojde pravděpodobně v roce 2017.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno.**

Úkol nebyl dosud splněn. Výbor doporučuje MŠMT provést revizi předmětného vzdělávacího programu bez zbytečného odkladu a informovat Výbor o způsobu zapracování potírání genderových stereotypů a tématu domácího a genderově podmíněného násilí.

Oblast č. 6: Analýzy, studie a sběr dat

Úkol č. 50: **Koordinovat analytické aktivity zaměřené na oblast domácího a genderově podmíněného násilí. Realizovat alespoň 4 analýzy, včetně analýzy ekonomických dopadů domácího násilí, jejichž zadání bude definovat pracovní skupina Výboru.**

Indikátor: Počet realizovaných analýz.

Gestor: ÚV

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

V roce 2016 byly v rámci Projektu CZ13 dokončeny následující analýzy vztahující se k problematice domácího a genderově podmíněného násilí:

- Analýza postojů původců a původkyň domácího násilí a práce s nimi
- Analýza genderově podmíněného kybernásilí v ČR
- Analýza mediálního zobrazování domácího násilí
- Analýza kvality a dostupnosti specializovaných pobytových služeb pro dospělé oběti domácího násilí

Dokončené analýzy v rámci projektu z Norských fondů jsou dostupné pod následujícím odkazem: <http://www.tojеровnost.cz/cs/analyzy>.

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Výbor doporučuje využít poznatky z analýz do formulace politik v oblasti prevence domácího a genderově podmíněného násilí, vytvořit přehled doporučení a seznámit s ním Výbor.

Výbor konstatuje, že analýza ekonomických dopadů má dílčí nedostatky a doporučuje v budoucnosti realizovat detailnější analýzu ekonomických dopadů domácího a genderově podmíněného násilí.

Úkol č. 53: **Provést metaanalýzu výzkumů domácího a genderově podmíněného násilí v ČR a vybraných evropských zemí. Na základě této analýzy formulovat doporučení pro prohloubení dalšího výzkumu a sběru dat v oblasti domácího a genderově podmíněného násilí.**

Indikátor: Realizovaná metaanalýza.

Gestor: ÚV

Termín: 31. 12. 2015

Informace o plnění:

Analýza existujících výzkumů v ČR v oblasti partnerského násilí byla dokončena v průběhu roku 2016 a je dostupná pod odkazem: <http://www.tojеровnost.cz/cs/analyzy>.

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Úkol č. 54: **Zpracovat studii dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího a dalších forem genderově podmíněného násilí s ohledem na doporučení Rady Evropy o minimální dostupnosti těchto služeb.**

Indikátor: Zpracovaná studie.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2015

Informace o plnění:

ÚV ČR dokončil analýzu kvality a dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro dospělé oběti domácího násilí v roce 2016. ÚV ČR také ve spolupráci s MPSV zorganizoval 28.11.2016 v prostorách MPSV odborný seminář, kde byly výstupy analýzy prezentovány. Analýza byla zaslaná Výboru a bude zpřístupněna pod následujícím odkazem: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/analyzy-v-ramci-projektu-z-norskych-fondu-151314/>

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Úkol č. 55: **Zajistit pravidelný a podrobný sběr statistických dat, členěných dle pohlaví, v oblasti zdravotnictví v souvislosti případy domácího a genderově podmíněného násilí a pravidelné vyhodnocení těchto dat.**

Indikátor: Existence systému sběru statistických dat a jejich každoroční vyhodnocení.

Gestor: MZd

Termín: 31. 12. 2016 a průběžně v následujících letech

Informace o plnění:

Mezinárodní klasifikace nemocí (MKN-10) umožňuje velmi omezené standardní označení případů domácího a genderově podmíněného násilí (například prostřednictvím kódu T74 Syndromy týrání, případně prostřednictvím kódů vnějších příčin z bloku X85-Y09 Napadení [útok]), v praxi však drtivá většina těchto případů bude vykazována pod kódy fyzického poranění (následku) bez informace (nebo s neurčitou informací) o vnější příčině. I v případě zaznamenané vnější příčiny nelze určit, zda se jednalo o násilí způsobené s genderovou motivací, nebo rozlišit útok mezi partnery nebo rodinnými příslušníky a útok způsobený např. neznámou osobou.

Sběry celopopulačních zdravotnických dat (Národní zdravotnický informační systém, vykazování péče zdravotním pojišťovněm) sice umožňují zaznamenání vnější příčiny (z hlediska MKN-10), nebyly však pro podobný účel (sledování domácího nebo genderového násilí) vytvářeny a neobsahují potřebné mechanismy pro sběr (viz výše) a validaci zaznamenaných údajů. Vzhledem ke specifčnosti a citlivosti podobných dat jakýkoliv systém pro jejich sběr musí brát v úvahu problematiku kompletnost, nízkou motivaci, vůli (u oběti i zdravotnického personálu psychologické bariéry) a možnosti (nedostupnost, dobrovolnost, nevymahatelnost) data zaznamenávat. Jako vhodnější se tedy jeví výběrové šetření (s nastavenou periodicitou pro informace o trendech) než celoplošný sběr.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno.**

Výbor bere na vědomí informace MZd a doporučuje MZd realizovat pilotní výběrové šetření zaměřené na domácí a genderově podmíněné násilí.

Výbor navrhuje úkol přeformulovat na: „Zajistit realizaci pilotního výběrového šetření zaměřeného na výskyt a zdravotní dopady domácího a genderově podmíněného násilí.“

Úkol č. 56: **Doporučit vysokým školám zohlednit ve své poradenské činnosti nebo vnitřních předpisech problematiku sexuálního obtěžování ze strany studujících, vyučujících a vedení vysokých škol.**

Indikátor: Vydané doporučení a způsob jeho distribuce

Gestor: MŠMT

Termín: 31. 12. 2016

Zatím proběhla komunikace s příslušnou sekcí MŠMT. Plnění úkolu proběhne v roce 2017.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno**

Úkol nebyl splněn. Výbor doporučuje MŠMT bez větších odkladů vydat doporučení vysokým školám zohlednit ve své poradenské činnosti nebo vnitřních předpisech problematiku sexuálního obtěžování ze strany studujících, vyučujících a vedení vysokých škol.

Úkol č. 57: **Zpracovat sociologickou analýzu zkušenosti migrantů a migrantek v České republice s genderově podmíněným násilím (včetně ženské obřízky) páchaným na území České republiky i v zemích původu.**

Indikátor: Zpracovaná analýza, formulace doporučujících opatření.

Gestor: ÚV ve spolupráci s MV

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

Analýza zkušenosti migrantů a migrantek v České republice s genderově podmíněným násilím byla zpracovávána v průběhu roku 2016 v rámci projektu CZ13. Analýza bude dokončena v dubnu 2017.

Stanovisko Výboru: **Splněno částečně.**

Výbor doporučuje ÚV ČR po dokončení analýzy ji zaslat Výboru a zveřejnit ji na webu ÚV ČR. Výbor dále doporučuje provést detailnější analýzu.

Úkol č. 58: **Provést výzkum soudních rozhodnutí o úpravě výchovy a výživy, v nichž se oba rodiče domáhají svěřeni dítěte do péče.**

Indikátor: Provedení výzkumu. Způsob jeho zveřejnění.

Gestor: ÚV

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

Výzkum soudních rozhodnutí o úpravě výchovy a výživy, v nichž se oba rodiče domáhají svěřeni dítěte do péče, nebyl v roce 2016 realizován. Realizace pilotního výzkumu soudních rozhodnutí ve vztahu k domácímu násilí je plánována v průběhu roku 2017.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno**

Výbor doporučuje ÚV ČR bez větších odkladů realizovat pilotní výzkum soudních rozhodnutí.

Oblast č. 7: Legislativa

Úkol č. 59: **Zajistit přípravu podkladů pro podpis a ratifikaci Istanbulské úmluvy.**
Indikátor: Předložení podkladů pro meziresortní diskusi o připravenosti ČR k přístupu k Istanbulské úmluvě.
Gestor: MSp ve spolupráci s MV a ÚV
Termín: 30. 6. 2015

Informace o plnění MSp:

V souladu s usnesením vlády ze dne 8. února 2016 č. 114 podepsala Česká republika Istanbulskou úmluvu (dále jen „Úmluva“) dne 2. května 2016; při podpisu byla učiněna výhrada k čl. 44 odst. 1 písm. e) Úmluvy. Za účelem dosažení plného souladu českého právního řádu s požadavky Úmluvy je nezbytné před její ratifikací provést legislativní změny, které Ministerstvo spravedlnosti zahrne do návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Tento návrh předloží Ministerstvo spravedlnosti vládě v souladu s Plánem legislativních prací na rok 2017 do konce listopadu 2017.

Informace o plnění MV:

Ministerstvo vnitra podpořilo ratifikaci Istanbulské úmluvy v rámci mezirezortního připomínkového řízení.

Stanovisko Výboru: **Splněno částečně.**

Výbor bere na vědomí poskytnuté informace a doporučuje MSp předložit návrh novelizace trestního zákoníku v souvislosti s Istanbulskou úmluvou v co nejkratší lhůtě.

Úkol č. 60: **Předložit vládě ČR takovou právní úpravu, která nastaví standardizaci úrovně znaleckých posudků a zavede odpovědnost znalců za nekvalitní znalecké posudky.**
Indikátor: Předložení návrhu zákona vládě ČR.
Gestor: MSp
Termín: 31. 12. 2015

Informace o plnění:

Ministerstvo spravedlnosti předložilo dne 11. října 2016 vládě návrh zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Vláda návrh zákona schválila usnesením ze dne 25. ledna 2017 č. 52. V současné době je vládní návrh zákona projednáván Poslaneckou sněmovnou v 1. čtení.

Stanovisko Výboru: **Splněno.**

Úkol č. 61: **Přijmout zákon o náhradním výživném.**
Indikátor: Předložení návrhu zákona vládě ČR.
Gestor: MPSV
Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

MPSV zpracovává návrh zákona o zálohovaném výživném, který bude počátkem února 2017 předložen do vnitřního připomínkového řízení. (Navzdory závazku z Koaliční smlouvy není na této formě podpory neúplných rodin s dětmi od počátku v rámci koalice shoda. Vedle návrhu zákona o zálohovaném výživném tak byl zpracován i nelegislativní materiál obsahující opatření na podporu rodin s dětmi, který obsahuje kromě nové dávky - zálohovaného výživného, i úpravy přídatku na dítě a opatření v gesci Ministerstva

spravedlnosti týkající se sjednocení rozhodování o vyživovací povinnosti soudy, zvýšení efektivity výkonu rozhodnutí a detailnějšího statistického sledování dat z této oblasti. Jsou projednávány úpravy přídavku na dítě a paralelně opatření v daňové oblasti. Úpravy v dávkové oblasti vyústí v návrhy do vládní novely zákona o státní sociální podpoře, která je jako ST 854 projednávána ve 2. čtení v PSP ČR. Konkrétní forma podpory je opakovaně předmětem jednání Koaliční rady – zatím bez nalezení shody.)

Stanovisko Výboru: **Splněno**

Úkol č. 63: **V rámci zákona upravujícího činnost OSPOD zakotvit jejich povinnost zajistit ve spolupráci s intervenčními centry a odbornými pracovišti dostupnost odborné terapeutické pomoci všem dětem žijícím v rodinách s výskytem domácího násilí a genderově podmíněného násilí.**

Indikátor: Zakotvení této povinnosti v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (resp. v pozdějším příslušném zákoně).

Gestor: MPSV ve spolupráci s UV ČR

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

Povinnost OSPOD zajistit dostupnost odborné terapeutické pomoci ohroženým dětem dle § 6 zákona o SPOD žijícím v rodinách s výskytem domácího násilí vyplývá ze zákona o SPOD, kde je v § 11 uvedeno, že OSPOD OÚ ORP poskytuje nebo zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte. Závazek k zajištění podpory vyplývá i ze standardizace výkonu SPO, která byla zavedena od 1. 1. 2015.

Jedním z požadavků standardu č. 4 Personální zabezpečení výkonu SPO je to, aby na OSPOD působili pracovníci specializovaní na agendu ochrany týraných a zneužívaných dětí. Tito pracovníci neřeší situaci dětí izolovaně, ale uplatňují multidisciplinární přístup, kdy aktivně rozvíjí spolupráci s ostatními institucemi a propojují rodinu s poskytovateli specializovaných služeb, jejichž síť systematicky rozvíjejí v souladu s potřebami cílové skupiny (např. zapojením do střednědobého plánování sociálních služeb). Povinností specialistů na agendu ochrany týraných a zneužívaných dětí je také se v souladu se standardem č. 6 Profesionální rozvoj zaměstnanců soustavně odborně vzdělávat v této agendě v souladu se stanovenými cíli profesního rozvoje uvedenými v jejich IPV. V rámci naplnění požadavků standardu kvality č. 7 Prevence jsou pracovníci OSPOD vázáni k vyhledávání a k monitorování ohrožených dětí, tj. i k vyhledávání dětí ohrožených domácím násilím. OSPOD musí prokazatelně koordinovat, případně vytvářet podmínky pro preventivní aktivity ve svém správním obvodu. Za tímto účelem by měly rozvíjet multidisciplinární spolupráci v této oblasti, do níž jsou zapojeni všichni relevantní poskytovatelé služeb. Kromě toho by aktivně měli rozvíjet síť služeb.

Standard č. 14 Návaznost výkonu SPO na další subjekty zase zavazuje pracovníky OSPOD k tomu, aby seznamovali klienty s dostupnými službami zaměřenými na řešení jejich obtížné životní situace (tj. zaměřenými i na řešení domácího násilí v rodině) a motivovali je k využívání jiných služeb vedoucích k řešení jejich složité životní situace. Pokud klienti nemají kompetence k tomu, aby si službu zajistili sami, potom by jim je měli zprostředkovat.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno.**

Úkol nebyl splněn. Výbor doporučuje MPSV bez větších odkladů zakotvit povinnost OSPOD zajistit odbornou terapeutickou pomoc všem dětem žijícím v rodinách s výskytem domácího násilí a genderově podmíněného násilí v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (resp. v pozdějším příslušném zákoně).

Úkol č. 64: **V rámci zákona upravujícího činnost OSPOD zakotvit jejich povinnost zajistit prostřednictvím odborných pracovišť asistovaný styk²⁴ násilného rodiče s dětmi v případech domácího a genderově podmíněného násilí (za předpokladu, že existuje tato potřeba na straně dítěte).**

Indikátor: Rozšíření této povinnosti v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (resp. v pozdějším příslušném zákoně).

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2015

Informace o plnění:

V roce 2016 nebyla provedena novelizace zákona o SPOD, ve smyslu zakotvení povinnosti OSPOD zajistit prostřednictvím odborných pracovišť asistovaný styk dítěte s násilným rodičem.

Pokud je o povinnosti OSPOD a soudu při uložení dohledu OSPOD nad průběhem styku dítěte s rodičem v rámci soudem nařízeného výkonu rozhodnutí podle § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních, byl postup OSPOD a soudu upraven v § 14 instrukce Ministerstva spravedlnosti a MPSV č. j. 33/2013-OD-Org, kterou se mění instrukce č. j. 142/2007-ODS-Org o postupu při výkonu rozhodnutí ve věcech péče o nezletilé. Novelizovaná společná instrukce Ministerstva spravedlnosti a MPSV nabyla účinnosti v I. čtvrtletí 2016.

Povinnosti OSPOD při zajišťování asistovaného styku dítěte s rodičem jsou již dnes realizovány na základě platného znění zákona o SPOD, zejména v rámci povinnosti OSPOD poskytnout rodičům pomoc při výkonu jejich práv a povinností vyplývajících z rodičovské odpovědnosti (§ 9), poskytnout nebo zprostředkovat rodičům poradenskou pomoc při řešení problémů souvisejících s péčí o dítě (§ 11 odst. 1) a povinnosti poskytnout nebo zprostředkovat dítěti a rodičům odbornou pomoc při výkonu rozhodnutí soudu o výchově nezletilých dětí, včetně rozhodnutí soudu o úpravě styku dítěte s rodičem (§ 14 odst. 7, 10). OSPOD může rovněž svým rozhodnutím uložit rodičům nebo dítěti povinnost využít odbornou poradenskou pomoc při řešení sporů o úpravě styku s dítětem podle § 12 odst. 1 a § 13 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. anebo podat soudu návrh nebo podnět k úpravě asistovaného styku dítěte s rodičem.

Stanovisko Výboru: Nesplněno.

Výbor navrhuje MPSV bez větších odkladů provést novelizaci zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, kde bude zakotvena povinnost OSPOD zajistit prostřednictvím odborných pracovišť asistovaný styk násilného rodiče s dětmi v případech domácího a genderově podmíněného násilí (za předpokladu, že existuje tato potřeba na straně dítěte).

Úkol č. 66: **V rámci novelizace zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách definovat jako cílovou skupinu násilné osoby v případech domácího a genderově podmíněného násilí a jako základní činnost terapeutické intervence**

Indikátor: Definice násilných osob a příslušné základní činnosti v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.

Gestor: MPSV

Termín: 31. 12. 2016

Informace o plnění:

²⁴ Definice asistovaných styků viz kapitola 1.4 Akčního plánu.

Cílová skupina byla rozšířena o jiné osoby, které jsou ohroženy genderově podmíněným násilím. Násilné osoby nebyly doplněny. Úprava je realizovaná v rámci připravované novely zákona o sociálních službách, účinnost se předpokládá od 1. 1. 2018.

Stanovisko Výboru: **Nesplněno.**

Výbor bere na vědomí informace o nezahrnutí násilných osob mezi cílové skupiny zákona o sociálních službách. Výbor doporučuje MPSV aby zřídilo samostatný dotační titul, ze kterého možné bude financovat programy pro násilné osoby.

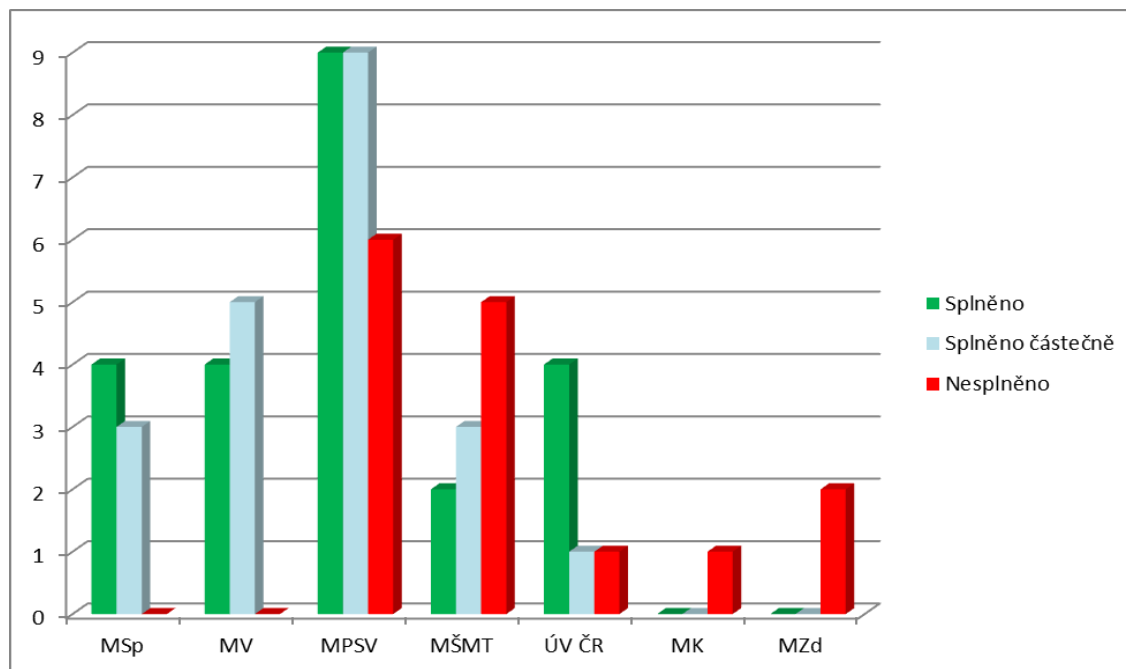
3.2. Shrnutí plnění Akčního plánu v roce 2016

Akční plán obsahuje celkem 47 úkolů s termínem plnění v roce 2016 včetně nesplněných úkolů z roku předchozího. Z vyhodnocení plnění Akčního plánu provedeného Výborem vyplývá, že z těchto 47 úkolů bylo splněno/plněno 16 (34 %), částečně splněno/plněno 17 (36,2 %) a nesplněno/neplněno 14 (29,8 %). Následující tabulka ukazuje plnění úkolů ze strany jednotlivých rezortů (příčemž některé z úkolů byly uloženy více rezortům).

Tabulka č. 7: Přehled plnění Akčního plánu ze strany jednotlivých rezortů

Rezort	Splněno/ plněno	Splněno/ plněno částečně	Nesplněno / neplněno	Celkem
Ministerstvo spravedlnosti	4	3	0	7
Ministerstvo vnitra	4	5	0	9
Ministerstvo práce a sociálních věcí	9	9	6	24
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2	3	5	10
Úřad vlády ČR	4	1	1	6
Ministerstvo kultury	0	0	1	1
Ministerstvo zdravotnictví	0	0	2	2

Graf č. 4: Přehled plnění Akčního plánu ze strany jednotlivých rezortů

Za účelem realizace neplněných/nesplněných úkolů bude Výbor v průběhu roku 2017 spolupracovat s příslušnými rezorty tak, aby bylo možné zajistit dodatečné naplnění těchto úkolů. Zároveň bude Výbor jednotlivým rezortům poskytovat odbornou asistenci při naplňování úkolů uložených na rok 2017.